

UNIVERZITA KARLOVA

Filozofická fakulta

Ústav informačních studií a knihovnictví

Studijní program a obor: Informační studia a knihovnictví

Bakalářská práce

Mikuláš Holý

Zjištění uživatelských potřeb učitelů navštěvujících muzejní
weby

Identifying user needs for teachers visiting museum websites

Mé poděkování patří mé vedoucí bakalářské práce Mgr. Nině Wanča, Ph.D. za odborné vedení, trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnovala. Také bych chtěl poděkovat své rodině a přítelkyni, kteří mě během vytváření práce podporovali a bez kterých bych ji nemohl dokončit.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, že jsem řádně citoval všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne

Podpis:

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na uživatelské potřeby učitelů navštěvujících muzejní weby. Práce zkoumá aktuální vztah učitelů k webovým stránkám muzeí a galerií. Teoretická část se věnuje spolupráci muzeí a škol, prezentaci muzeí na webu a současnému stavu poznání v této oblasti. Praktická část práce je tvořena kvantitativním průzkumem formou online dotazníku a analýzou získaných výsledků. Otázky se zaměřují na samostatnou důležitost webů pro učitele a obsah webových stránek, který by tuto důležitost umocnil. Na dotazník odpovědělo 84 respondentů a z výzkumu vyplývá, že učitelé muzejní weby vnímají, uvědomují si jejich výhody a jsou ochotní využívat online obsah, který nabízí, instituce jim však o jeho existenci musí říct a poskytnout vhodné doplňkové materiály. Chybí jim ale dostatek potřebných informací o zveřejňovaných akcích a využití online obsahu, což má za následek upřednostnění jiných komunikačních kanálů. Muzea a galerie proto nemusí měnit celý koncept svých webů, musí pouze uvádět více důležitých informací o exkurzích a lépe učitele informovat, jak využít nabízené online materiály.

Klíčová slova

muzejní weby, uživatelské potřeby, učitelé, vztahy mezi školou a muzeem

Abstract

The bachelor thesis focuses on the user needs of teachers visiting museum websites. The thesis explores the current relationship of teachers to museum and gallery websites. The theoretical part focuses on the collaboration between museums and schools, the presentation of museums on the web and the current state of knowledge in this area. The practical part of the thesis consists of a quantitative survey in the form of an online questionnaire and analysis of the obtained results. The questions focus on the independent importance of websites for teachers and the content of websites that would enhance this importance. The questionnaire was answered by 84 respondents and the research shows that teachers perceive museum websites, they are aware of their benefits and they are willing to use the online content the museum websites offer. The institutions need to inform them of its existence and provide the teachers appropriate supplementary material. However, teachers lack the necessary information about the events posted and about the use of online content, resulting in a preference for other communication channels. Therefore, museums and galleries do not need to change the whole

concept of their websites, they just need to provide more relevant information about field trips and better inform teachers how to use the online materials offered.

Key words

museum websites, user needs, teachers, school-museum relations

Seznam zkratek

3D – Trojdimenzionální

AMG – Asociace muzeí a galerií

ČSÚ – Český statistický úřad

ICOM – International Council of Museums

OGL – Oblastní galerie Liberec

ORP – Obec s rozšířenou působností

RVP – Rámcový Vzdělávací Program

SOS – Střední odborná škola

SOU – Střední odborné učiliště

Předmluva

Výzkumná část bakalářské práce původně zahrnovala dotazník, analýzu webových stránek a čtyři rozhovory s učitelstvem. Z důvodu pandemické krize v roce 2021 se rozhovory nakonec neuskutečnily a oslovení pedagogové a pedagožky bohužel neměli zájem o poskytování rozhovoru online. Jelikož u otevřených otázek dotazníku velká většina tázaných rozepsala podrobně své odpovědi a analýza webových stránek dvou institucí pokrývá kvalitativní výzkum práce, rozhodl jsem se nakonec od plánovaných rozhovorů upustit a zpětně je nedoplňovat.

Obsah

1	ÚVOD	10
2	VZDĚLÁVACÍ ROLE MUZEÍ.....	11
2.1	MUZEJNÍ PEDAGOGIKA	15
3	SPOLUPRÁCE MUZEÍ A ŠKOL	17
3.1	ŠKOLSKÝ SYSTÉM V ČR	17
3.2	REFLEXE RVP V MUZEJNÍCH PROGRAMECH PRO ŠKOLY	18
3.3	MOŽNOSTI SPOLUPRÁCE MUZEÍ A ŠKOL	22
3.3.1	<i>Krátkodobá a jednorázová spolupráce.....</i>	<i>23</i>
3.3.2	<i>Dlouhodobá spolupráce.....</i>	<i>26</i>
3.3.3	<i>Budování vztahu mezi muzeem a školou.....</i>	<i>30</i>
4	SPOLUPRÁCE MUZEÍ A ŠKOL PROSTŘEDNICTVÍM WEBOVÝCH STRÁNEK U MUZEÍ V LIBERECKÉM KRAJI	32
4.1	CÍLE VÝZKUMU A VÝZKUMNÉ OTÁZKY	34
4.2	METODOLOGIE A SBĚR DAT	35
4.3	VÝSLEDKY	37
4.3.1	<i>Kulturně vzdělávací situace v Libereckém kraji.....</i>	<i>37</i>
4.3.2	<i>Analýza muzejních webů.....</i>	<i>40</i>
4.3.3	<i>Názory učitelů a učitelek na webové stránky muzeí</i>	<i>57</i>
4.4	DISKUZE A DOPORUČENÍ PRO PRAXI	60
4.5	SILNÉ A SLABÉ STRÁNKY VÝZKUMU.....	62
5	ZÁVĚR.....	62
6	SEZNAM LITERATURY	65
7	SEZNAM OBRÁZKŮ	72
8	PŘÍLOHY	74

1 Úvod

Práce se zabývá vztahem muzea a školy a tím, jak je realizována jejich spolupráce na vzdělávání žáků a studentů v nejrůznějších typech škol. V práci bude kladen důraz na potřeby škol, které jsou důležitou cílovou skupinou muzeí a zkoumána bude komunikace a potřeby učitelů, což jsou podstatné faktory pro úspěšnou spolupráci obou typů institucí. Zjištěné potřeby budou srovnány se současnou podobou webových stránek muzeí, což pomůže muzeím přizpůsobit nabídku pro školy.

Cílem práce bude zjistit, jak učitelé s muzeem komunikují a do jaké míry k tomu využívají webové stránky. Bakalářská práce se v první části zaměří na vzdělávací roli muzeí a představen bude také koncept muzejních pedagogů. Následně se práce zaměří na spolupráci muzeí a škol a jakým způsobem ji ovlivňuje Rámcový vzdělávací program. Dále se práce zabývá na způsoby této spolupráce, a to jak na krátkodobou a jednorázovou, tak na dlouhodobou. Rozebere i konkrétní příklady, jako jsou interaktivní workshopy, tematické přednášky, nebo například projekt Muzeum ve škole. Bakalářská práce také zohlední strukturu webových stránek muzeí a jakým způsobem je mohou školy využívat. Nezapomene také zhodnotit kulturní a vzdělávací situaci v Libereckém kraji, které mohou ovlivňovat výsledky praktické části. V praktické části se práce zabývá spoluprací škol s dvěma muzejními institucemi v Libereckém kraji. Práce využije jak kvalitativní analýzu webových stránek Oblastní galerie Liberec a Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, díky které předběžně zmapuje podobu stránek institucí v kraji, tak kvantitativní výzkum v podobě dotazníku pro učitele místních mateřských, základních a středních škol, pomocí kterého získá odpovědi učitelstva, jak je s webovými stránkami místních muzeí spokojené.

Díky praktické rovině práce, je možné formulované závěry využít k vylepšení komunikace mezi muzei a učiteli, protože zjištěné informace je možné zevšeobecnit. Práce v závěru obsahuje zhodnocení komunikačních kanálů a podněty pro optimalizaci webu, které by vedly k užší a kvalitnější spolupráci škol a muzeí.

2 Vzdelávací role muzeí

Role muzeí se v průběhu let měnila, ta vzdelávací však zůstala důležitou, a je dnes možná ještě významnější než kdykoliv předtím. Muzea nabízejí svým návštěvníkům jedinečné vzdelávací zážitky, kterými mohou prohlubovat své znalosti. Tradičně dělíme vzdelávání na formální a neformální (Formální vzdelávání, 2019), přičemž muzea stojí na pomezí obou těchto základních vzdelávacích principů. Formální a neformální vzdelávání přináší specifické přístupy a metody, jak angažovat veřejnost a podporovat celoživotní učení. Strategie celoživotního učení ČR definuje formální vzdelávání jako vzdelávání realizované ve vzdelávacích institucích, zpravidla školách. Jeho funkce, cíle, obsah, organizační formy a způsoby hodnocení jsou vymezeny právními předpisy. Zahrnuje získávání na sebe navazujících stupňů vzdelání (základního vzdelání, středního vzdelání s výučním listem, středního vzdelání s maturitní zkouškou, vyššího odborného vzdelání, vysokoškolského vzdelání), jejichž absolvování je potvrzováno příslušným osvědčením (výučním listem, maturitním vysvědčením, vysokoškolským diplomem apod.). Naopak neformální vzdelávání definuje jako vzdelávání zaměřeno na získání vědomostí, dovedností a kompetencí, které mohou respondentovi zlepšit jeho společenské i pracovní uplatnění. Neformální vzdelávání je poskytováno v zařízeních zaměstnavatelů, soukromých vzdelávacích institucích, nestátních neziskových organizacích, ve školských zařízeních a dalších organizacích. Patří sem např. organizované volnočasové aktivity pro děti, mládež a dospělé, kurzy cizích jazyků, počítačové kurzy, rekvalifikační kurzy, ale také krátkodobá školení a přednášky. Nutnou podmínkou pro realizaci tohoto druhu vzdelávání je účast odborného lektora, učitele či proškoleného vedoucího. Nevede k získání stupně vzdelání (Strategie celoživotního učení ČR, 2024).

Formální vzdelávání v muzeích se týká strukturovaných vzdelávacích programů, které jsou často spojeny se školními kurikuly. Tyto programy jsou charakterizovány jasně definovanými cíli učení, předem stanovenou strukturou a hodnocením nebo zpětnou vazbou. Patří mezi ně například vzdelávací kurzy pro školy nebo pedagogické materiály vytvořené k doprovodu stálých či dočasných výstav. Na rozdíl od formálního vzdelávání, neformální vzdelávání v muzeích je méně strukturované a často se vyznačuje volnějším přístupem, který podporuje spontánní učení. Neformální vzdelávací aktivity jsou flexibilní a umožňují návštěvníkům učit se podle vlastního tempa a zájmů. Mezi ně lze zařadit například interaktivní expozice, veřejné workshopy a kulturní akce.

Naplnňování vzdělávací role muzeí vyžaduje integraci formálních a neformálních přístupů, aby se maximalizoval jejich vzdělávací potenciál. Postup muzeí pak zahrnuje rozvoj partnerství se školami a vzdělávacími institucemi, aby se zvýšila přístupnost a relevance muzejních programů. Právě vztah mezi muzeem a školou bude dále podrobněji rozveden v kapitole Spolupráce muzeí a škol. Bakalářská práce se bude později zabývat zejména rolí webových stránek, ale pro rozvoj partnerství je pro muzea důležité adaptovat se na technologické novinky. Tam může spadat například digitalizace muzejních sbírek, která umožňuje široké veřejnosti přístup k muzejním artefaktům online. Webové stránky a digitální archivy tak hrají zásadní roli v demokratizaci přístupu ke kulturnímu dědictví (Tallon a Walker, 2008). U technologických novinek by muzea neměla opomenout ani význam sociálních sítí a online marketingu. Obojí je pro muzea nezbytné pro budování značky, komunikaci s návštěvníky a propagaci muzejních výstav a akcí (Simon, 2010).

Zapomenout by neměla ani na inkluzi a přístupnost pro různorodé skupiny návštěvníků. Samotný pojem inkluze znamená zahrnutí nebo přijetí do nějakého celku. V českém prostředí se tento pojem používá zaměnitelně s pojmem inkluzivní vzdělávání. To projekt Podpora společného vzdělávání v pedagogické praxi definuje jako vzdělání, kde se pedagog věnuje všem rovnocenně a v jednom kolektivu se vzdělávají spolu zdravotně postižení, nadaní, cizinci, lidé jiného etnika i většinové společnosti (Co je inkluze ve škole?, 2022). Přístupnost v muzeu zahrnuje širokou škálu opatření od eliminace fyzických bariér, přes nabídku audioprůvodců a popisků v Braillově písmu, až po zajištění vzdělávacích materiálů, programů a webových stránek, aby byly dostupné a srozumitelné pro všechny (Sandell a Nightingale, 2012).

V neposlední řadě je důležitá také evaluace a adaptace vzdělávacích programů na základě zpětné vazby od návštěvníků a pedagogů. Evaluace vzdělávacích programů muzeí zahrnuje shromažďování dat o jejich dopadu a efektivitě. To může být realizováno prostřednictvím dotazníků, rozhovorů, pozorování a dalších výzkumných metod. Cílem je získat ucelený obraz o tom, jak návštěvníci a pedagogové vnímají programy, což zahrnuje jejich obsah, metody prezentace, interaktivitu a celkovou zkušenost. Na základě získané zpětné vazby pak muzea mohou přistupovat k adaptaci svých vzdělávacích programů. Adaptace může zahrnovat změny v obsahu, formátu, metodách doručování nebo v přístupu k interaktivitě. Především jde o zlepšení kvality vzdělávacích zážitků, zvýšení zapojení návštěvníků a zaručení, že programy lépe reflektují potřeby a očekávání jejich cílového publika (King a Lord, 2016).

Stejně jako role muzeí se měnila i jejich samotná definice. Na Generální konferenci ICOM Prague 2022 byla přijata 24. 8. 2022 definice v tomto znění:

„Muzeum je stálá nezisková instituce ve službách společnosti, která odborně zpracovává, sbírá, konzervuje, interpretuje a vystavuje hmotné i nehmotné dědictví. Muzea jsou otevřená veřejnosti, přístupná a inkluzivní. Podporují a rozvíjejí rozmanitost a udržitelnost, fungují a komunikují eticky, profesionálně a za účasti různých komunit. Nabízejí rozličné podněty pro vzdělávání, potěšení, reflexi a sdílení vědomostí (Definice muzea, 2022).“

Z této definice vyplývá již zmíněná vzdělávací a inspirační role, důraz je tu však kladen i na inkluzi a diverzitu. Znamená to aktivní snahu o zahrnutí a prezentaci různorodých perspektiv a kultur ve svých sbírkách, výstavách a vzdělávacích programech. Muzea pracují na rozbití bariér přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením, ekonomicky znevýhodněné skupiny a minoritní komunity. Moderní muzea se stávají platformami pro dialog a diskusi o společensky relevantních tématech, jako jsou klimatické změny, sociální spravedlnost, lidská práva a migrace. Poskytují bezpečný prostor pro výměnu názorů a podporují veřejné zapojení do důležitých společenských otázek. Definice také pracuje s možností, že muzea nenabízí pouze hmotné dědictví. Využití nových technologií a digitálních médií tak umožňuje muzeím rozšířit svůj dosah a zpřístupnit sbírky a vzdělávací obsah širší veřejnosti online. Digitální archivy, virtuální prohlídky a interaktivní aplikace umožňují návštěvníkům z celého světa prozkoumat muzejní sbírky bez fyzické přítomnosti v instituci. Muzea dnes jsou tedy mnohem více než jen pasivními chrániči umění a historie; jsou aktivními účastníky v kultivaci společenského dialogu, podporují rozmanitost a inkluzi, a přizpůsobují se rychle měnícímu se světu prostřednictvím inovací a technologie.

V kontextu vzdělávací role muzeí se stále více uplatňují inovativní pedagogické přístupy, které reflektují současné trendy ve vzdělávání. Současné trendy ve vzdělávání v muzeích odrážejí posun od tradičních výstav exponátů k interaktivním a participativním zkušenostem (Bareither, 2023). V důsledku toho muzea rozšiřují své vzdělávací programy a adaptují pedagogické metody, které podporují aktivní učení, zaměřují se na zapojení veřejnosti a podporu celoživotního učení. Celoživotní učení představuje zásadní koncepční změnu pojetí vzdělávání, jeho organizačního principu, kdy všechny možnosti učení – jak formální, tak neformální – jsou chápány jako jediný propojený celek, který dovoluje rozmanité a četné přechody mezi vzděláváním a zaměstnáním a který umožňuje získávat stejné kvalifikace a kompetence různými cestami a kdykoli během života (Palán, 2006). Příkladem takového

projektu u nás je například Centrum stavitelského dědictví Plasy, které v prostoru hospodářského zázemí kláštera realizovalo Národní technické muzeum. Kromě stálé expozice stavitelství centrum nabízí stavební hřiště, tematické výstavy, „stavebně řemeslnou hut“, která prostřednictvím kurzů a workshopů předává tradiční postupy a dovednosti zážitkovým způsobem, a konečně i specializovaný knižní fond stavitelské literatury, který v objektu poskytuje místní městská knihovna (O nás, 2021). Dalším trendem v muzejním vzdělávání je také projektová výuka, která poskytuje návštěvníkům možnost zapojit se do hlubšího zkoumání konkrétních témat nebo problémů skrze praktické aktivity. Tento přístup umožňuje aplikaci teoretických znalostí v reálném kontextu a podporuje rozvoj klíčových dovedností, jako jsou kritické myšlení, týmová práce a kreativita. Projekty mohou zahrnovat například vytváření vlastních výstav, digitálních příběhů nebo vědeckých experimentů. Jeden z příkladů digitálních příběhů v muzeích je projekt Smithsonian's National Museum of American History, který využívá digitální platformu pro sdílení příběhů spojených s americkou historií. Projekt umožňuje veřejnosti přistupovat k digitálním příběhům online a podílet se na vytváření nových příběhů skrze interaktivní webové aplikace (Stories of 2020—A Digital Storytelling Initiative, 2024). Příkladem výstavního projektu vedeného návštěvníky je program "Community Curators" ve Worcester Art Museum, který poskytuje komunitním skupinám příležitost kurátorské práce a vytváření vlastních výstav. Tento projekt nabízí účastníkům vybrat si předměty ze sbírek muzea a vytvořit kolem nich výstavu, která odráží jejich vlastní příběhy a zkušenosti. Tímto způsobem se návštěvníci stávají aktivními účastníky v procesu interpretace a prezentace uměleckých děl (Mudambi, 2021).

Využití příběhů z minulosti je silným nástrojem pro zprostředkování historických a kulturních znalostí, což konvenuje s přístupem tzv. zážitkové pedagogiky. Je to pedagogický směr, který klade důraz na aktivitu studentů a staví výchovné procesy především na vlastním prožitku a jeho následném využití pro osobnostní růst. Hlavním principem zážitkové pedagogiky je využití zážitku ze hry k předem stanoveným pedagogickým cílům (Hublová, 2024). Muzea jako strážci příběhů nabízejí jedinečné prostředí, kde se historie oživuje prostřednictvím autentických artefaktů a narativů. Tento přístup pomáhá návštěvníkům lépe se ztotožnit s minulými událostmi a rozumět současným společenským fenoménům. Konstruktivistická didaktika v muzeích podporuje pojetí učení jako aktivního a kontextuálního procesu, kde návštěvníci konstruují vlastní znalosti na základě osobních zkušeností a interakce s muzejními exponáty. Tento přístup zdůrazňuje význam otázek, průzkumu a reflexe, namísto pasivního přijímání informací (Mudambi, 2021).

S konstruktivistickou výukou také souvisí tzv. badatelská výuka. Průkopníky této metody je v České republice projekt Dějepis 21 – v muzeích nabízí návštěvníkům možnost aktivně se zapojit do procesu objevování a zkoumání. Skrze badatelsky orientované aktivity jsou návštěvníci vedeni k formulaci vlastních otázek, provádění výzkumu a hledání odpovědí pomocí muzejních sbírek a zdrojů. To podporuje samostatné učení a rozvoj vědeckých myšlenkových procesů (O nás, 2024).

2.1 Muzejní pedagogika

Význam muzejního vzdělávání a profesionalizace této oblasti dokládá významně se rozvíjející význam muzejní pedagogiky jako samostatného oboru a pozic muzejního edukátora či edukátorky. Muzejní edukátoři představují zásadní pilíř v rámci vzdělávacích aktivit muzeí a galerií. Díky Asociaci muzeí a galerií (AMG) a podobným organizacím po celém světě mají ti, kteří se věnují muzejní pedagogice, přístup k platformě pro sdílení osvědčených postupů, vzdělávacích zdrojů a možností profesního rozvoje. Muzejní edukátor didakticky zpřístupňuje obsahy a témata kulturního a přírodního dědictví (např. výstav a expozic) různým cílovým skupinám v muzeu. Vhodnou formou vzdělává návštěvníky různých cílových skupin prostřednictvím předávání informací o předmětech kulturní hodnoty, přírodninách, minulých a současných jevech. Do náplně práce muzejních pedagogů patří mimo jiné třeba plánování, tvorba, koordinace, pilotáž a dokumentace edukačních programů pro různé cílové skupiny v muzeu, tvorba doprovodných muzejně didaktických materiálů k expozicím, výstavám či edukačním programům, výzkum a analýza aktuálních vzdělávacích potřeb cílových skupin, ale i vzdělávání ostatních profesí v muzeu z hlediska efektivního předávání informací různým cílovým skupinám (Muzejní edukátor, 2017). AMG a další organizace také usnadňují výměnu zkušeností mezi muzei a přispívají k rozvoji směrů v oblasti muzejní pedagogiky. V rámci svého povolání muzejní edukátoři navrhují, implementují a hodnotí vzdělávací programy, které propojují sbírky muzea s veřejností. Jejich úkolem je vyvíjet programy a materiály, které jsou přístupné a zajímavé pro rozmanité cílové skupiny, včetně škol, rodin a dospělých návštěvníků. Kromě toho pomáhají návštěvníkům lépe porozumět a ocenit muzejní sbírky prostřednictvím interpretace, příběhů a interaktivních aktivit.

Muzejní pedagogika, která se zabývá teorií a praxí učení v muzeích, zahrnuje široké spektrum přístupů a metod. Tyto metody podporují učení skrze muzejní expozice, sbírky a vzdělávací programy, přičemž kladou důraz na aktivní učení, celostní zkušenost a inkluzi. Muzejní

pedagogika také uznává, že učení v muzeu je multidimenzionální zážitek, který zahrnuje emoční, estetické a intelektuální aspekty (Jůva, 2014).

3 Spolupráce muzeí a škol

Muzea poskytují veřejnosti mnoho různých služeb, avšak jedna z těch hlavních je výchovně-vzdělávací. Už tady můžeme vidět potenciál ve spolupráci muzeí a škol, které jsou obě vzdělávací instituce. Způsob vzdělávání může být formální či neformální, muzea a školy ale zvládají oba a umožňují vzdělávání žactva v obou institucích propojovat. K lepšímu prolínání výuky je pak nutná návaznost materiálů, které zajišťuje mimo jiné Rámcový vzdělávací program (RVP).

3.1 Školský systém v ČR

V České republice platí povinná školní docházka, která probíhá po dobu devíti školních roků. Tuto výuku zajišťuje ve většině případů základní škola. Předškolní vzdělávání před dovršením šestého roku dítěte je povinné od roku, ve kterém dítě dosáhne do 31. 8. věku 5 let. Převážně ale předškolní vzdělávání poskytuje mateřská škola pro děti od tří let. Na povinné základní vzdělávání následně navazuje nepovinné střední vzdělávání, které poskytuje širší výběr typů středních škol (gymnázium, SOŠ, SOU). Posledním stupněm je poté vyšší odborné vzdělávání nebo vysokoškolské vzdělávání.

Mateřská škola se tedy zaměřuje na poskytování předškolního vzdělávání a jako cíl si klade podporu rozvoje sociálních, emocionálních a kognitivních dovedností dětí před nastoupením na základní školu. Toto předškolní vzdělávání se věnuje hře, pohybu, tvoření, základům čtení a matematice. Základní škola své vzdělávání dělí na první (1. – 5. ročník) a druhý stupeň (6. – 9. ročník). Základní vzdělávání se zaměřuje na to, aby se žáci naučili potřebné strategie učení, učili se tvořivě myslet, řešit přiměřené problémy a byli dále motivováni k celoživotnímu učení. Gymnázium je zaměřeno na poskytování všeobecného vzdělání s důrazem na teoretické předměty. Čtyřleté gymnázium žákům zajišťuje střední vzdělávání, existují však i gymnázia šestiletá a osmiletá, která zajišťují i základní vzdělávání. Absolventi ukončují úspěšné studium maturitou a mají možnost pokračovat na vysoké škole. Střední odborná škola a střední odborné učiliště poskytují střední vzdělávání se specializací na konkrétní obor. Zatímco na střední odborné škole zakončují většinou žáci čtyřleté studium maturitní zkouškou jako na gymnáziu, na středním odborném učilišti získávají studenti výuční list po dvou či třech letech studia s možností pokračování ve dvouletém nástavbovém studiu zakončeném maturitou. Střední vzdělávání jako takové rozvíjí vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty získané v

základním vzdělávání a připravuje žáky na navazující vzdělávání a výkon povolání nebo pracovní činnosti (Česko, 2024b).

3.2 Reflexe RVP v muzejních programech pro školy

Rámcový vzdělávací program (RVP) je významnou složkou, která ovlivňuje spolupráci mezi muzei a školami. RVP stanovuje státní standardy a směrnice pro vzdělávání v České republice, které vymezují cíle, obsah, organizaci a vzdělávací principy pro různé vzdělávací stupně, včetně předškolního, základního a středního vzdělávání. Napojení na RVP je ve spolupráci mezi muzei a školami zásadní a jednotlivé aspekty jako interdisciplinarita nebo didaktická pestrost budou představeny dále.

Jak bylo řečeno výše, RVP poskytují rámec pro stanovení učebních cílů a výstupů pro studenty v různých vzdělávacích stupních a implementace těchto RVP je pak v rukou jednotlivých učitelů a učitelek, respektive škol, které mají relativní (Smolíková, 2021). Tyto cíle zahrnují jak obecné vzdělání, tak specifické znalosti a dovednosti pro jednotlivé předměty, a to navíc v kontextu kompetenčního učení, které rozvíjí komplexní dovednosti a znalosti důležité jak pro další studium, tak i řešení problémů v reálném životě. Když spolupracují muzea a školy, je vhodné sladit své aktivity, programy a zdroje s učebními cíli stanovenými v RVP a toto napojení přímo komunikovat. Příklad vhodné komunikace je program *Tvořivá školka* Muzea Říčany, které navíc zapojuje i samotné pedagogy či pedagožky do spolupráce (viz obr. 1). Tím se zajistí, že muzejní zážitky a vzdělávací aktivity nabízené studentstvu či žactvu budou odpovídat osnovám a vzdělávacím cílům stanoveným RVP, zvýší se ochota učitelů a učitelek do muzea se třídou jít (Česko, 2024a).

Tvořivá školka – RVP v praxi

Připravili jsme pro vás spoustou ukázek dobré praxe z různých mateřských škol. Seznámíme vás se čtyřmi fázemi, ve kterých budete postupně zavádět tvořivou hru do každodenní praxe. Od seznáování, her a experimentů s materiály, přes postupné učení pravidel pro bezpečnou práci s jednotlivými nástroji v řemeslném koutku (uvnitř i venku na zahradě), přes zábavné způsoby, jak učit děti samostatně pracovat podle obrázkových návodů, až po volné tvoření na určitá témata. Ke každé fázi od nás dostanete spoustu metodických tipů a inspirací na konkrétní aktivity. Vytvořte si s námi plán prvních kroků pro zavedení tvořivé hry do vlastní praxe, pokud teprve začínáte – nebo si rozplánujete další kroky, pokud s tvořivou hrou už nějaké zkušenosti máte.

Délka: 4 vyučovací hodiny

Akreditováno pro: MŠ, 1. stupeň ZŠ, vychovatelé ŠD

Akreditace DVPP

Lektorky: Petra Skřivánková, Carolina Sidon, Alžběta Macková

Obr. 1 - Příklad napojení na RVP u programu pro MŠ (Workshop Tvořivá školka – RVP v praxi, 2024)

Dalším smyslem RVP je podpora integrace externích zdrojů do vzdělávacího procesu. Muzea sehrávají významnou roli při obohacování výuky studentů poskytováním různorodých vzdělávacích materiálů, výstav, artefaktů a multimediálních zdrojů. Na používání těchto zdrojů pro obohacení výuky ve třídě se RVP zaměřuje. Při spolupráci s muzei mohou školy využívat zdroje poskytované muzei k doplnění a zlepšení svých osnov, přičemž se řídí směrnicemi a doporučeními stanovenými RVP. S tím souvisí i metody výuky využitelné v muzeu, protože RVP uznává důležitost inovativních výukových metod a přístupů, které přesahují tradiční výuku ve třídě. Příkladem je *Bejby program*, který nabízí základním a mateřským školám Muzeum řemesel. Ten navazuje na výuku, kterou probírá žactvo v prvouce (viz obr. 2). Spolupráce s muzei umožňuje pedagogům zkoumat zkušenostní a dotazovací metody výuky, což je v souladu s doporučeními RVP. Muzea nabízejí unikátní učební prostředí, které podporuje aktivní zapojení, kritické myšlení a kreativitu. Začleněním muzejních návštěv, interaktivních dílen a praktických aktivit mohou učitelé diverzifikovat své výukové metody a poskytnout studentům nezapomenutelné zážitky, které překračují hranice třídy (Pastorová, 2014). Pojem objektové učení je klíčový v oblasti muzejní pedagogiky, využívá sbírky muzeí pro vzdělávání. Podle Alexandry Brabcové (2003) se objektové učení zaměřuje především na lidské výtvořky a už méně na přírodní objekty. Tato metoda se soustředí výhradně na artefakty uchovávané ve sbírkách muzeí a galerií, které pocházejí z domácího prostředí, nebo se nachází v okolí. Pracuje s předchozími představami, které lidé mají, a pak se tyto představy spojují s odbornými informacemi.

BEJBY PROGRAM (OD 5 LET)

Program je určen pro:

- 1. - 3. třídu základní školy a mateřskou školu
- počet dětí ve skupině: 12 - 30

Délka programu:

- základní 90 min, zkrácená (volitelně 30 nebo 60 min)

Cena:

- 90 min - 90 Kč / žák
- 60 min - 70 Kč / žák
- 30 min - 60 Kč / žák
- pedagogický doprovod zdarma

Návaznost vzdělávacího programu na RVP ZV a PV:

- Využití programu ve vzdělávací oblasti: Člověk a jeho svět, Dítě a společnost.
- Uplatnění v předmětech: Prvouka.
- Program podporuje a rozvíjí tyto klíčové kompetence: Kompetence k učení, Kompetence komunikativní, Kompetence sociální a personální.
- Program se vztahuje k těmto průřezovým tématům: Osobnostní a sociální výchova.

Cíle programu:

Jak se vyrábí bota? Jak se peče chleba? Žáci se na základě vlastního objevování a bádání seznámí s některými postupy výroby. Důraz je kladen na získání osobitých zkušeností a zážitků z kontaktu s řemesly. Pod vedením lektora, ve spolupráci s učitelským doprovodem, budou pracovat s autentickými předměty, materiály, připravenými pracovními listy a obrazovými materiály. Pracovní listy si žáci odnesou do školy či školky, kde s nimi mohou dále pracovat a připomínat si tak získané informace. Cílem programu je rozvíjet úctu k lidské práci a vzniklým hodnotám. Program svou náplní podporuje znovuoživení řemesel a zaměřuje se na rozvíjení jejich společenské prestiže. Při programu jsou využity metody objektové učení, kritické myšlení, aktivní skupinové vyučování, práce s textem, obrazem a zážitková pedagogika.

Obr. 2 – Příklad návaznosti „Bejby programu“ Muzea řemesel na RVP (Bejby program (od 5 let), 2017)

RVP zdůrazňuje důležitost interdisciplinárních přístupů k vzdělávání a podporuje začleňování různých předmětů a perspektiv. Muzea nabízejí ideální prostředí pro učení, které od žáků vyžaduje, aby propojili poznatky vycházející z různých disciplín, místo toho, aby si je „v hlavě rozřadili odděleně“, což odpovídá překonaným schémátům vzdělávání (Ellis a Stuen, 1998). Spoluprací s muzei mohou školy využít různorodé sbírky a výstavy k usnadnění propojení mezi různými předměty a k rozvíjení interdisciplinárních projektů. Příkladem je Frances Young Tang Teaching Museum and Art Gallery na vysoké škole Skidmore College v Saratoga Springs. Muzeum je označeno jako „výukové muzeum“, jelikož od jeho otevření poskytovalo učebny a místo se sbírkami, kde se mohli učitelé a studenti setkávat a s předměty ze sbírky pracovat (viz obr. 3). Cílem muzea je zaměřit se na pravidelné využívání prostor muzea k vyučování a na ten

fakt, že umělecká díla mohou a měla by být využívána k rozvoji znalostí napříč obory (Barnes a Lynch, 2012).

Obr. 3 – Představení „TH338 Black Theatre“ využívající sbírku a prostory muzea (Gallery Spaces, 2024)

Kontinuální profesní rozvoj učitelů pro zdokonalení jejich pedagogických dovedností a odborných znalostí je další bod, který rámcové vzdělávací programy zmiňují (Smolíková, 2021). Spolupráce mezi muzei a školami může učitelům nabídnout cenné příležitosti pro profesní rozvoj. Některá muzea poskytují výcvikové programy, dílny a zdroje speciálně navržené pro pedagogy, vybavující je nezbytnými nástroji a znalostmi pro efektivní využití muzejních zdrojů ve výuce (Grenier, 2010). Jedním z těchto příkladů jsou Educator Workshops v muzeu Natural History Museum of Los Angeles County. Na těchto workshopech muzeum poskytuje učitelům nejen informace, které mohou svým studentům předat, ale především se věnuje samotnému způsobu výuky a klade si za cíl učitelům poskytnout užitečné dovednosti, které budou moci využít ve vlastní třídě (Educator Workshops, 2024).

Rámcové vzdělávací programy hrají tedy klíčovou roli ve vzdělávání a v současné době dochází k jejich doposud nejrozsáhlejší revizi od roku 2004, kdy byly do českého vzdělávacího systému poprvé zavedeny. Spolu s dokumenty jako Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ jsou zásadní pro kvalitu výuky (Fryč et al., 2020). Dialog mezi školami a muzei by měl vést ke sladění muzejních aktivit se směrnicemi a principy stanovenými RVP a dalšími strategickými dokumenty, protože jak bylo ukázáno výše, kvalitní spolupráce podporuje aktivní průzkum kulturního dědictví a propojování různých akademických disciplín a je pro studující a žactvo na nejrůznějších stupních vzdělávání obohacující.

3.3 Možnosti spolupráce muzeí a škol

Existují různorodé přístupy ke spolupráci, které mohou školy a muzea využívat mimo tradičních návštěv muzeí a programů. Jednou z možností je výuka v muzeu, kdy školy mohou využít prostor muzea jako alternativní učební prostředí. Tento přístup zahrnuje pravidelné lekce nebo specifické vyučování v muzejním prostředí. Studentstvo získává přímý přístup k expozicím, artefaktům a zdrojům, což podporuje zapojení a interaktivní výukové zážitky. Tomuto konkrétnímu způsobu spolupráce se věnovala například studie zaměřená na výuku dětí na základní škole v galerii. Dvě třídy si vyzkoušely výuku v prostorách galerie Tate Liverpool po dobu jednoho týdne (viz obr. 4). Jednou z prvotních překážek ze strany učitelstva byla pocíťovaná nejistota z učení v neznámém prostředí mimo prostor třídy, a především výuka ve veřejném prostoru, během týdne si však na tento způsob výuky zvyklo (Riding et al., 2019).

Obr. 4 – Výuka hodiny matematiky v Tate Liverpool (Riding et al., 2019)

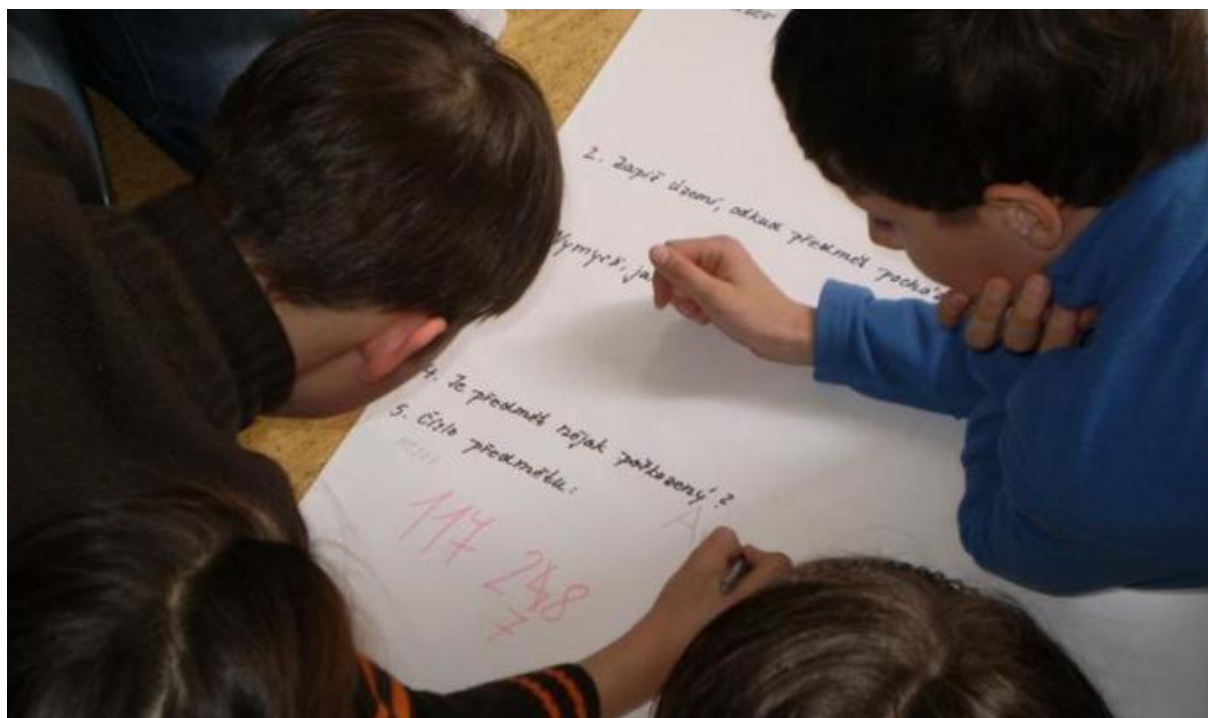
Dalším typem spolupráce jsou společné projekty, které podporují aktivní účast studentstva na výzkumu. Jednou z možností realizace těchto projektů je přeorientování hlavního cíle programů pro školy z úzkého zaměření na umění a historii na posílení kreativity, kritické myšlení a spolupráci. Žactvo nemá být pouze zahlceno historickými fakty a učit se technickým dovednostem, ale je nutné jej naučit, jak přemýšlet jako umělec (Jones, 2014). Společné projekty umožňují studentům hlouběji se ponořit do konkrétních témat, spolupracovat s odborníky z muzea a přispívat k tvorbě vzdělávacích materiálů nebo výstav. Školy také mohou začlenit muzejní sbírky do svých pravidelných třídních aktivit. Tento přístup zahrnuje využití replik, digitálních zdrojů nebo zapůjčených artefaktů z muzeí k obohacení výuky v různých předmětech. Studentstvo tak může interagovat s autentickými objekty a primárními zdroji, což podporuje multidisciplinární přístup k vzdělávání (Horan, 2019).

3.3.1 Krátkodobá a jednorázová spolupráce

Mezi jednorázové spolupráce spadají speciální akce, tematické dílny nebo krátkodobé projekty, které budou představeny dále. Jednorázové spolupráce nabízejí flexibilitu a mohou poskytnout obohacující zkušenosti, zejména při řešení konkrétních témat nebo časově omezených příležitostí.

Návštěva muzea s interaktivním workshopem

Muzeum a škola se dohodnou na společné akci, kde žáci určité třídy navštíví muzeum. Během návštěvy jim bude poskytnuto zapojení do interaktivního workshopu, který bude zaměřen na určité téma spojené s učivem daného vzdělávacího období. Workshop může zahrnovat prezentaci exponátů muzea, diskusi s odborníky, a praktické aktivity, jako jsou jednoduchá výroba modelů, malování nebo hraní her spojených s historií či uměním. Příkladem je i workshop pořádaný Národním muzeem *Tajemství muzea* (viz obr. 5). Žactvo páté třídy ZŠ si může vyzkoušet práci kurátorů v muzeu a zacházet se sbírkovými předměty. Během devadesátiminutového programu si také vytvoří výstupy své kurátorské práce, které si mohou odnést (*Tajemství muzea*, 2024). Tato spolupráce je jednorázová, s omezeným časovým rámcem, a měla by za cíl obohatit vzdělávací zážitek žáků tím, že je přivede do prostředí muzea a umožní jim interakci s expozicemi. Tímto způsobem by muzeum a škola spolupracovaly na vytvoření obohacující edukativní zkušenosti pro studenty. Naopak mezi nevýhody patří krátký čas a to, že pokud nemá žactvo s tímto typem týmové spolupráce nebo alternativnějších přístupů zkušenosti, může být participace na projektu obtížná a vzdělávací výsledky diskutabilní.

Obr. 5 – Žactvo pracující na projektu *Tajemství muzea* (*Tajemství muzea*, 2024)

Tematická přednáška

Muzeum a škola společně identifikují téma přednášky a specifikují cíle vzdělávacího programu, mohou také zohlednit školní osnovy a RVP. Muzeum poskytuje odborníky, kteří mají hlubší znalosti o vybraném tématu, a připraví potřebné vizuální materiály, artefakty a prezentace. Samotná přednáška poté může obsahovat interaktivní prvky a diskuzi, do které se mohou studenti zapojit. Galerie hlavního města Prahy takto nabízí například tematickou prohlídku Bílkovy vily (viz obr. 6). Lektorstvo galerie studentstvu představí dílo Františka Bílka, které se v rámci stálé expozice v Bílkově vile nachází. Během prohlídky bude všem zúčastněným umožněno také si zkusit experimentální literárně-jazykové hry (Bílkova vila – tematická prohlídka pro školy, 2024). Tematickou přednášku lze takto propojit i s aktuální výstavou, relevantní expozici si pak žactvo může prohlédnout po přednášce. Rizikem těchto typů programů může být to, že odborníci z muzea musí jazyk a obsah modifikovat podle úrovně participujících, což pro některé může být překážkou a lekce jsou pak méně srozumitelné.

Obr. 6 – Studentstvo na tematické přednášce v Bílkově vile (Bílkova vila – tematická prohlídka pro školy, 2024)

3.3.2 Dlouhodobá spolupráce

Dlouhodobé spolupráce zahrnují vytvoření trvalých partnerství mezi školami a muzei. To může znamenat pravidelné muzejní návštěvy začleněné do osnov, společné projekty realizované v průběhu delší doby nebo programy školení pro učitele organizované muzei. Dlouhodobé spolupráce nabízejí kontinuitu a umožňují rozvíjet hlubší spojení mezi školní komunitou a muzeem. Dále budou představeny některé takové typy dlouhodobé spolupráce.

Projekt Muzeum ve škole

Každý semestr se studentstvo vybrané třídy může specializovat na určité umělecké období nebo styl, a to ve spolupráci s kurátory a pedagogy muzea. Žactvo pak může studovat umělecká díla, historii a kontext daného období. V rámci projektu potom vytváří mobilní výstavní prostor ve třídě, kde studentstvo vystaví své vlastní umělecké práce inspirované zkoumaným uměleckým obdobím. Každý rok završuje veřejná výstava ve školní aule, kde rodiče, učitelé a místní komunita budou moci obdivovat výsledky dlouhodobé spolupráce. Tímto způsobem dochází k vytváření nezapomenutelných zážitků z vytváření vlastního muzea a následného sestavování kolekce. Na tyto projekty se zaměřuje Dr. Rose Cherie Reissman (2008), která na jaře roku 2008 uspořádala přes 100 projektů Muzea ve škole v 63 školách v New York City, Floridě, Oklahomě, Pensylvánii a Severní Karolíně. Podobně jako u tematických přednášek je zde riziko v podobě nutnosti modifikace jazyka odborníků z muzea pro všechny účastníky. Problémem může být také časová náročnost této dlouhodobé spolupráce pro muzejní kurátory, kteří musí pracovat v prostorách školy a nemohou se věnovat činnostem ve svých institucích.

Školní kurátor muzea

Muzeum přijímá studentstvo jako "školního kurátora". Během celého školního roku studentky a studenti pracují na určeném projektu nebo výstavě pod vedením kurátorů muzea. Tento způsob spolupráce není v muzeích novinkou, což dokazují projekty muzea Seattle Art Museum. První výstava studentstva ze South Shore Middle School a Washington Middle School proběhla již v roce 1998. Děti se dostaly do zázemí muzea, mohly vlastnoručně manipulovat s objekty, napsat si své popisné štítky a následně připravit svou výstavu (Scanlan, 2000). Tato spolupráce umožní žactvu získat hlubší vhled do muzejní praxe, od výběru exponátů po organizaci veřejných programů. Tímto způsobem bude mít studentstvo možnost spojit teoretické znalosti se skutečnou praxí v muzeu. Kurátorování výstav studentstvem pokračuje i v posledních letech, příkladem je i Museum of Fine Arts v Bostonu, které umožnilo připravit výstavu *Black Histories, Black Futures* čistě žactvu středních škol (viz obr. 7). U tohoto typu projektů můžeme najít opačná rizika než u Muzea ve škole, kdy se dlouhodobá spolupráce odehrává v prostorách muzea, je to tedy naopak žactvo škol, které musí pravidelně docházet do prostor mimo svou školu. Dalším rizikem jsou i omezené kapacity muzeí a galerií, které ve většině případů

nebudou moci nabídnout takový způsob dlouhodobé spolupráce všem třídám ze všech škol v okolí.

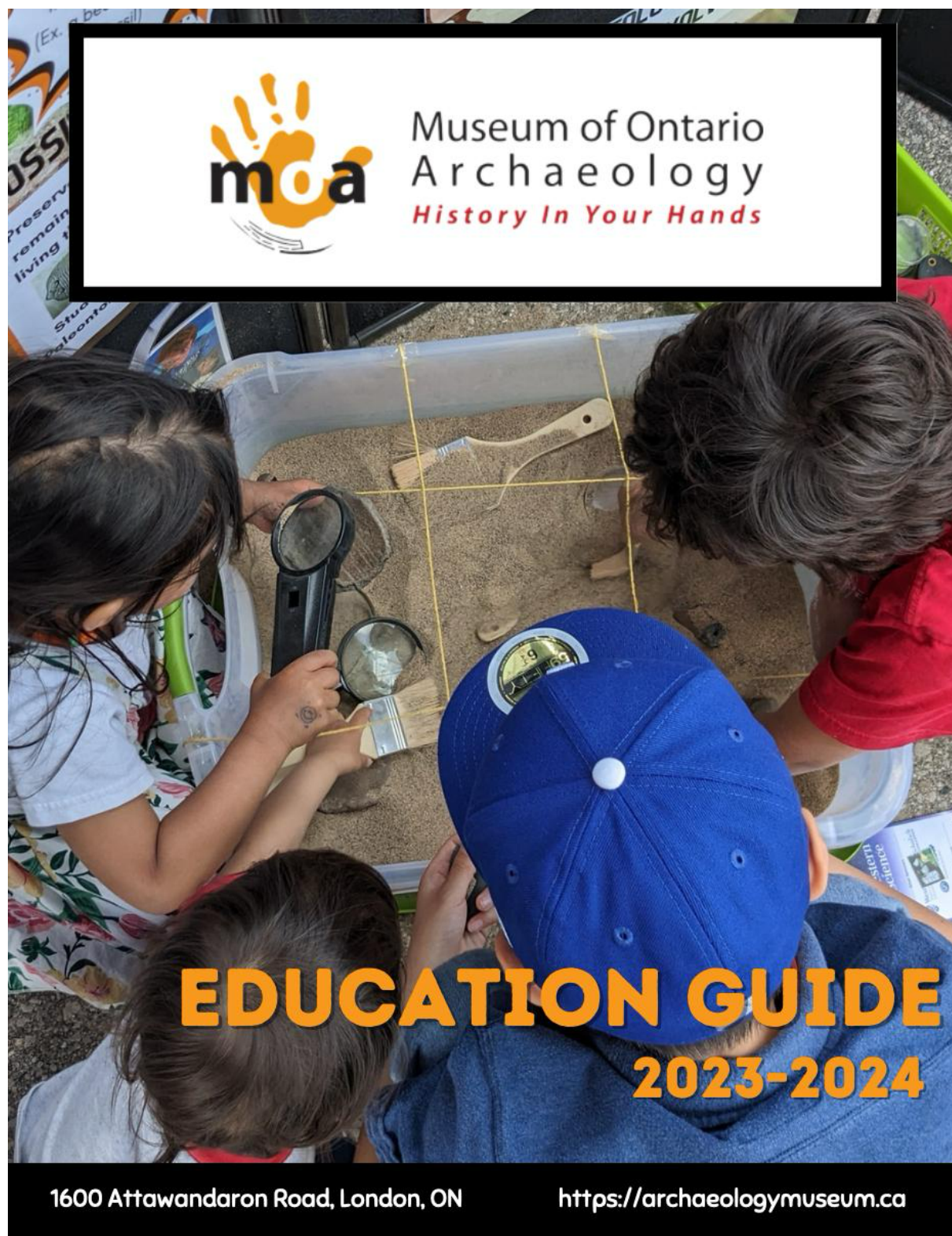

Obr. 7 – Jason Smith, jeden ze šesti náctiletých kurátorů *Black Histories, Black Futures* (Coyer, 2020)

Edukační programy na míru

Muzeum spolupracuje se školou na vytvoření edukačního programu. Tato spolupráce zahrnuje pravidelné návštěvy muzea, workshopy ve třídě a online diskuse mezi muzeem a žactvem. Tuto spolupráci využívá University of Western Ontario v Kanadě hned se dvěma muzei, jedním z nich je Museum of Ontario Archeology (viz obr. 8). Studentstvo obě opakovaně navštěvuje během školního roku, muzea tak doplňují výuku ve škole, na kterou přímo navazují (Levesque, 2006). Edukační program je navržen tak, aby se co nejlépe integroval do školních osnov a aby poskytoval studentstvu praktické dovednosti a znalosti. Tato dlouhodobá spolupráce má za cíl předat studentstvu nejen teoretické informace, ale také přímou interakci s muzejními sbírkami a odborníky. Přestože tento typ spolupráce kombinuje distanční vzdělávání pomocí online diskuzí, návštěvy muzea i práci ve třídě, stále se jedná o poměrně časově náročnou činnost,

kterou není možné nabídnout všem školám. Neustále se měnící prostředí pak nemusí být pouze výhodou, ale může docházet k většímu roztržštění podávaných informací.

Obr. 8 – Obálka příručky Museum of Ontario Archeology, zachycující jeden z edukačních programů (Levesque, 2006)

3.3.3 Budování vztahu mezi muzeem a školou

Vztah mezi školou a muzeem může přinést oboustranné výhody pro studentstvo, učitele a muzejní pracovníky. Ve výzkumu, který se zabýval motivacemi učitelstva základních škol k pořádání vědeckých exkurzí, se ukázalo, že zatímco 90 % učitelů označuje propojení s výukou jako důležitou motivaci pro uspořádání exkurze, pouze 23 % uvedlo, že úspěšné prohlídky opravdu propojené s výukou byly (Kisiel, 2005). Průvodci v muzeu mívají celkem jasnou představu, jak by měl program pro žáky vypadat. Ale ztotožňují se jejich myšlenky s učiteli? V Kisielově (2014) výzkumu zjišťujeme, že se většinou školy a muzea soustřeďovaly pouze na exkurze školy v muzeu a nebraly v potaz jiné formy spolupráce. Jak zaměstnanci muzea, tak učitelé hodnotili například jak vychovaní byli žáci a jestli škola přijela na čas. Jako jeden z možných problémů pak byla označena kapacita. Výstavu může omezovat velikost prostoru, do kterého se poté nemusí vejít všichni účastníci prohlídky. Stejně omezující může být i dostupný časový prostor, který je ovlivněn jinými skupinami na exkurzi, nebo počtem lektorů v muzeu, kteří exkurze poskytují. Učitelé upozornili i na další časová omezení, kdy například nebylo možné stihnout celý program kvůli odjezdu školního autobusu.

Dalším faktorem, který ovlivňuje průběh i spokojenost s exkurzemi či obecněji se spoluprací muzea a školy, je otázka autority. Učitelé i lektoři v muzeu mívají své nadřízené, ale při komunikaci mezi muzeem a školou není jasně definované, kdo celou akci řídí. Lektoři muzea takto většinou vidí sebe, někteří dokonce v této situaci vidí učitele pouze jako někoho, kdo si chce užít den volna. Tím se však značně podceňuje propojení přednášky s výukou (Cavanagh, 2008). Pořadatelé exkurzí také oceňují, když jsou studenti i učitelé na exkurzi již připraveni, a samotná spolupráce započne před samotnou návštěvou, čímž se staví do podobné role, jako když vyučující předpokládá, že jsou jeho žáci předem připraveni na hodinu.

Jako podstatné obě strany vidí komunikaci; oběma stranám také připadá, že má tato kategorie ještě značné rezervy pro zlepšení. Různé dotázané osoby mluvily o rozdílné úspěšnosti jednotlivých způsobů komunikace. Pokud ale šlo o objevení nové instituce, shodly se, že nejdůležitější bylo v tomto případě předávání informací ústně (Luke a McCreedy, 2012), tedy nejčastěji pedagog pedagogovi, případně od přátel mimo obor. Jednoduché není ani samotné zajištění exkurze, na což si stěžovali především učitelé, kteří si často nebyli jistí, jestli se jim organizace takovéto akce vůbec vyplatí a pouze nespotřebuje jejich čas a energii bez výsledku. Tento problém by pak mohlo vyřešit vytvoření pracovní pozice, která by zastávala roli produkčního, což by pedagogům odebralo dosavadní starosti ohledně organizace.

V této části práce představila pestrou škálu možností, jak je možné realizovat spolupráci mezi muzeem a školou od krátkodobých a jednorázových akcí, až po dlouhodobé. V závěru byly také prezentovány závěry ze studií, které reflektovaly klíčové problémy, se kterými se učitelstvo nejčastěji při komunikaci s muzei potýká. S využitím těchto poznatků se bude následující část práce věnovat praktickému výzkumu, který se zaměřuje na spolupráci muzeí a škol u nás, konkrétně v libereckém kraji. Hlavním bodem pak bude využití webových stránek muzeí pedagogy při výuce nebo hledání relevantních informací ke kurzům pro školy.

4 Spolupráce muzeí a škol prostřednictvím webových stránek u muzeí v Libereckém kraji

Bakalářská práce pracovala s předpokladem, že v komunikaci s návštěvníky vč. učitelstva, respektive škol, hrají webové stránky důležitou roli, což hrálo důležitou roli ve formulování výzkumných otázek. Přestože sociální sítě mohou být pro firmy i instituce důležitou platformou pro komunikaci se svou cílovou skupinou, je důležité si uvědomit, že relevanci příspěvků udává algoritmus, který pro muzea nemusí být vždy výhodný (Bhandari a Bimo, 2022). Z tohoto důvodu je dobré sociální platformy využívat spíše jako nadstavbu webových stránek, díky čemuž lze oslovit širší skupinu uživatelů. Struktura webové stránky muzea hraje klíčovou roli při usnadňování navigace uživatelů a zajištění jasné a organizované uživatelské zkušenosti. Dobře navržená struktura umožňuje uživatelům, včetně pedagogů, snadno se zorientovat a najít relevantní informace (Moore, 2015). V praktické části se práce nejprve zaměří na webové stránky dvou libereckých muzejních institucí a jejich formální a obsahovou analýzu, a poté pomocí dotazníku zjistí vztah učitelstva mateřských, základních a středních škol Libereckého kraje k využívání webových stránek muzeí při plánování exkurze a k online aktivitám, které stránky nabízí. Práce navrhne možná uspořádání vedoucí k lepší srozumitelnosti webových stránek muzeí a zaměří se na to, jak uživatelé, zejména pedagogové, mohou najít relevantní informace a zapojit se do nabídek muzea.

V následující části budou stručně představeny klíčové parametry pro kvalitní webové stránky, konkrétně se nejprve zaměřím na informační strukturu, následně pak na samotnou sekci pro školy. Informační struktura, což zahrnuje umístění informací na webových stránkách a jak snadné je ty nejpodstatnější a nejčastěji vyhledávané najít, má klíčový význam pro zlepšení celkového dojmu a uživatelské přívětivosti stránky (Kabassi, 2017). Zatímco vizuální design webové stránky může být atraktivní, skutečně důležitá je uživatelská přívětivost, logická struktura a kvalita informací. Návštěvníci by měli být schopni okamžitě pochopit účel webové stránky a přínosy, které z ní mohou mít. Měli by rychle a snadno najít to, co hledají. Dobře navržená struktura webové stránky významně přispívá k dosažení těchto cílů (Charr, 2020).

Vytvoření uživatelsky přívětivé struktury vyžaduje pečlivé plánování a provedení. Samotný obsah webové stránky by měl být rozdělen do jasně definovaných sekcí a kategorií, což uživatelům usnadní navigaci a lokalizaci konkrétních informací. Navigační menu musí být intuitivní a zahrnuje jasná označení reprezentující obsah každé sekce, tedy srozumitelná

pojmenování. Navigace by měla být konzistentní po celé webové stránce. Vše je organizováno do logické hierarchie s hlavními kategoriemi a podkategoriemi, což umožní uživatelům pochopit vztahy mezi různými sekcemi a snadno mezi nimi navigovat. Důležité je také na stránkách umístění vyhledávání, které umožní uživatelům rychle najít konkrétní informace. Funkce vyhledávání by měla být dobře viditelná a snadno přístupná. Webová stránka by pak také měla být optimalizována pro různá zařízení a velikosti obrazovek, aby nabízela konzistentní a uživatelsky přívětivou zkušenost na stolních počítačích, tabletech a mobilních zařízeních (Garcia, 2019).

Muzejní weby jsou webové stránky vytvořené muzei a muzejními institucemi k prezentaci jejich sbírek, vzdělávacích programů, akcí a dalších informací pro návštěvníky (Black, 2012, str. 160-164). Muzejní weby slouží jako digitální rozhraní pro přístup k muzejnímu obsahu, který může zahrnovat virtuální prohlídky, online výstavy, digitální sbírky, interaktivní aktivity a další zdroje. Tyto weby mají za cíl poskytnout uživatelům, včetně učitelů, bohaté a relevantní informace, které podporují jejich potřeby v oblasti vzdělávání a zkoumání muzejního obsahu (Rosa, 2015).

Pokud se již konkrétněji zaměříme na muzejní weby a jejich sekce pro školy, je možné říci, že část pro školy na webových stránkách muzeí je věnována poskytování relevantních informací, co muzea školám nabízí. Tato sekce obsahuje specifickou webovou stránku na webu muzea, která je určena pedagogům a poskytuje jim potřebné informace pro plánování návštěv a přístup ke vzdělávacím zdrojům (Morais, 2019), protože informace pro školy jsou jiného rázu než pro rodiny nebo blíže nespecifikované návštěvnické skupiny. Hlavním cílem je zjednodušení komunikace mezi muzei a učiteli k plnému využití odbornosti muzea.

Muzea často nabízejí různorodé vzdělávací programy speciálně navržené pro školní skupiny. Tato sekce má poskytnout podrobnosti o různých dostupných programech, včetně průvodcovských prohlídek, dílen, interaktivních výstav a praktických aktivit přizpůsobených různým věkovým skupinám a učebním cílům. Informace o tom, jak se vzdělávací programy muzea vážou na školní osnovy, jsou pro pedagogy zásadní. Muzea mohou upřesnit konkrétní předměty nebo témata pokrytá jejich programy a ukázat, jak mohou doplňovat výuku ve třídě (Chong, 2017). Školy samozřejmě potřebují vědět, jak rezervovat návštěvy a naplánovat své výlety do muzea. Sekce pro školy by tedy měla poskytovat praktické instrukce, jak provést rezervaci, včetně kontaktních informací, online rezervačních formulářů nebo vyhrazených rezervačních systémů. Muzea často nabízí dodatečné zdroje pro pedagogy k podpoře jejich

výuky. To může zahrnovat vzdělávací materiály, plány výuky, materiály před návštěvou, aktivity po návštěvě a online zdroje, které mohou zvýšit učební zážitek před a po návštěvě muzea. Chybět by neměla ani sekce obsahující důležité směrnice a pravidla týkající se návštěv škol, jako jsou velikosti skupin, požadavky na dozorčí osoby, očekávání chování a bezpečnostní protokoly. Ta potom zajišťuje, aby pedagogové měli jasné pochopení pravidel a nařízení, která zajistí plynulý a příjemný zážitek pro jejich studenty. Některé webové stránky muzeí také mohou nabízet dlouhodobé programy spolupráce nebo příležitosti pro partnerské vztahy se školami. To může zahrnovat spolupráce na výzkumných projektech, profesní rozvoj pro učitele nebo dlouhodobé vzdělávací iniciativy zaměřené na posílení vztahů mezi školami a muzei (Giannini, 2019).

Sekce pro školy na webových stránkách muzeí tedy slouží jako zásadní zdroj informací pro pedagogy, nabízející komplexní informace o vzdělávacích programech, vazbě na osnovy, postupech rezervací, zdrojích, směrnicích a příležitostech pro spolupráci. Mimo to usnadňuje efektivní komunikaci mezi školami a muzei, podporuje vzdělávací cíle obou stran a vytváří angažované a obohacující zážitky pro studenty.

Práce se dále zaměří na popis metodologie při analyzování webových stránek muzeí, postupu sběru dat při vytváření dotazníku a zjišťování uživatelských potřeb učitelů navštěvujících muzejní weby.

4.1 Cíle výzkumu a výzkumné otázky

Pro výzkum spokojenosti škol, respektive učitelstva, byl vybrán Liberecký kraj a Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou a Oblastní galerie Liberec. S ohledem na co největší míru komplexity, byla v rámci bakalářské práce zvolena formální a obsahová analýza webů prostřednictvím strukturované analýzy u dvou webů muzeí. Analýza webů byla porovnána s daty z kvantitativního dotazníkového šetření mezi učiteli v tomto kraji, protože je možné předpokládat, že do institucí chodí, weby znají nebo alespoň o těchto muzeích mají povědomí. Cílem výzkumu bylo zjistit, jak učitelé s muzeem komunikují a do jaké míry k tomu využívají web. Pro výzkum byly formulovány tyto výzkumné otázky:

1. Jaká je kulturně-vzdělávací situace v Libereckém kraji? Ovlivňuje tato situace spolupráci muzeí a škol?
2. Jak na webových stránkách muzea komunikují nabídku pro školy?

3. Je muzejní web jako komunikační kanál pro učitelstvo důležitý?

4. Co by měl muzejní web obsahovat, aby pro učitele důležitý byl?

Tato práce používá kvantitativní metodu formou dotazníku mezi učiteli, které doplňuje vlastní uživatelské testování dvou muzejních webů. Praktická část reflektuje výhody a omezení používání webových stránek muzea jako komunikačního kanálu pro učitele. Porozumění výhodám a výzvám, které učitelé spojují s webovými stránkami muzeí, přispěje k posouzení jejich celkové důležitosti jako komunikačního kanálu.

Práce se zaměřuje na identifikaci klíčových informací, které by webová stránka muzea měla obsahovat, aby byla užitečná a relevantní pro cílovou skupinu. Pro stanovení požadavků na obsah webové stránky muzea je nezbytné porozumět specifickým potřebám cílové skupiny, v tomto případě učitelů. Poznáním těchto potřeb může práce identifikovat klíčové informace, které by měly být zahrnuty. Jedním z klíčových aspektů webové stránky muzea je poskytování komplexních vzdělávacích zdrojů a materiálů. To může zahrnovat stahovatelné osnovy, vzdělávací videa, interaktivní aktivity, vizuální pomůcky, virtuální prohlídky a přístup k relevantním odborným článkům nebo publikacím. Práce zkoumá konkrétní typy zdrojů, které učitelé považují za cenné a relevantní pro jejich vyučovací cíle. Zohlednění souladu s učebními osnovami je klíčové pro to, aby byl obsah webové stránky pro učitele užitečný.

Práce by měla zhodnotit míru přístupnosti informací a shrnout zkušenosti uživatelů tak, aby výstup posloužil tvůrcům webových stránek při tvorbě hodnotného obsahu. To zahrnuje zajištění přívětivého uživatelského rozhraní, vizuálně přitažlivého designu a optimalizace pro různá zařízení. Důležité je také zohlednění přístupových funkcí, jako je poskytování obsahu v různých jazycích, přizpůsobení různým učebním stylům a kompatibilita s pomůckami pro zlepšení přístupnosti.

4.2 Metodologie a sběr dat

Analýza webových stránek muzeí byla prováděna pomocí strukturované analýzy u dvou webů muzeí. Tento postup umožnil jak formální, tak obsahovou analýzu. Analýza si stanovila několik úkolů, které jsem se v rámci testování pokoušel splnit, přičemž jsem si všiml různých pozitiv a negativ, na které během testování natrefil a zohlednil postup, jakým daný úkol splnil (Hertzum, 2020). Stejně úkoly byly testovány na stránkách obou institucí a následné výsledky včetně postupů byly analyzovány a srovnány vůči sobě. Mezi tyto úkoly patřilo vyhledání

otevírací doby instituce, nalezení aktuální nabídky workshopů pro školy, využití virtuálních prohlídek, propojení nabízeného programu na RVP a vyhledání dodatečných materiálů pro učitelstvo. Do samotného testování by šlo zapojit i učitele, tento proces je však poměrně časově náročný a učitelstvo bývá vytiženo s už tak omezeným volným časem, který mají dostupný. O různých variantách sběru dat pak polemizují v části práce, která se zabývá silnými a slabými stránkami výzkumu.

Pro další výzkumnou část práce bylo vybráno dotazníkové šetření. K této kvantitativní metodě bylo přistoupeno, aby bylo možné oslovit maximum pedagogů v Libereckém kraji, kteří by mohli poskytnout relevantní odpovědi. Na výběru metody hrála také značná role pandemická situace, která značně ztížila možnost vést rozhovory s učiteli osobně. Alternativou mohl být rozhovor online pomocí nástrojů ke vzdálené komunikaci jako Skype či Zoom, tento způsob však velká část učitelů odmítla. Bylo uvažováno také o komunikaci prostřednictvím emailu, po zvážení kladů a záporů však jako lepší metoda vyšlo zpracovat otázky do dotazníku. Ten na témata, o kterých práce vyžadovala od respondentů více informací, získal odpovědi prostřednictvím otevřených otázek.

Kvantitativní přístup pomocí dotazníků umožňuje získat širší a hlubší vhled do uživatelských potřeb učitelů. Online dotazník navíc umožňuje širokou participaci učitelů, což vede k dostatečnému množství dat pro analýzu. Dotazník mezi učitelstvem obsahoval sérii otázek zaměřených na zjištění učitelových postojů, názorů a preferencí v souvislosti s návštěvou muzejních webů a využíváním jejich obsahu. Sběr dat probíhal v průběhu 12 dnů od 24. 3. 2021 do 2. 4. 2021 a podařilo se získat odpovědi od 84 učitelů. Týkal se učitelů a učitelek pracujících na mateřských, základních a středních školách. Účastníci a účastnice výzkumu byly v anonymitě a odpovědi byly získány od učitelů, kteří se dobrovolně rozhodli zapojit do výzkumu. Dotazník byl vyplňován online s pomocí Google Forms. Pro analýzu dat získaných z dotazníku bude využita statistická analýza, která umožní kvantifikovat odpovědi na uzavřené otázky a identifikovat hlavní trendy a vzorce ve výběrové skupině učitelů.

Uživatelské potřeby se v kontextu této studie týkají specifických požadavků, očekávání a preferencí učitelů, kteří navštěvují muzejní webové stránky. Uživatelské potřeby mohou zahrnovat různé faktory, jako je přehlednost a snadná navigace webu, dostupnost relevantních informací a zdrojů, interaktivní prvky umožňující zapojení učitelů a podpora jejich výukových cílů. Identifikace a pochopení uživatelských potřeb je klíčovým krokem pro navrhování a vývoj uživatelsky orientovaných muzejních webových stránek, které uspokojí potřeby učitelů

(Pilecká, 2007). Dotazník obsahuje sekci otázek, která určuje zařazení učitelstva podle typu školy a zjišťuje, jak často muzeum s žactvem navštěvuje. Další sekce se věnuje informacím, které učitelstvo na webových stránkách hledá a jestli naráží při využívání stránek na nějaké problémy. Následující část zjišťuje digitální gramotnost učitelstva a jakým způsobem propojují exkurze a látku vyučovanou ve škole. Poté se dotazník zaměřuje na konkrétní příklad akce Oblastní galerie Liberec, u které je uveden i obrázek s popisem této akce, a ptá se, jestli jsou uvedené informace dostačující. Nakonec se zaměřuje na distanční výuku a virtuální výstavy, a ptá se, jestli s nimi mají pedagogové a pedagožky zkušenosti.

Při vytváření dotazníku bylo usilováno o to, najít správný poměr mezi dostatečným počtem otázek a přiměřenou časovou náročností, aby dotazování učitelé dotazník zodpověděli a vysoký počet otázek je neodradil. Z tohoto důvodu byl zvolen polostrukturovaný dotazník, ve kterém bylo 16 uzavřených otázek a 3 otázky otevřené.

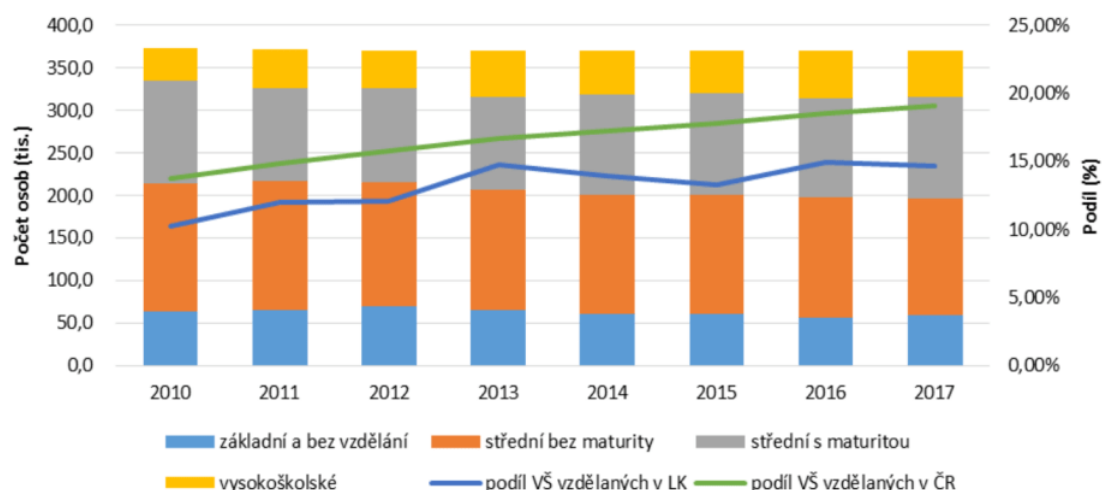
Cílem dotazníku bylo oslovit maximální množství mateřských, základních a středních škol v Libereckém kraji. Kontakty byly získány pomocí webových stránek institucí. Pokud základní a střední školy uváděly i kontakt na konkrétní vyučující, byly vybrány ty, jejichž vyučované předměty představovaly větší pravděpodobnost návštěvy muzeí – konkrétně šlo o vyučující českého jazyka, dějepisu, výtvarné a hudební výchovy. Pokud škola neuváděla adresy svých zaměstnanců, byl zaslán e-mail s dotazníkem přímo na kontaktní adresu školy.

4.3 Výsledky

Výsledky jsou prezentovány po výzkumných otázkách, nejprve se tedy zaměříme na situaci v Libereckém kraji, poté na samotné weby a na závěr na názory učitelů a učitelek.

4.3.1 Kulturně vzdělávací situace v Libereckém kraji

Liberecký kraj je mezi kraji druhý nejmenší, hustotou zalidnění však přibližně odpovídá České republice jako celku. Naopak podprůměrný podíl má kraj vysokoškolsky vzdělaných osob a osob se středním vzděláním s maturitou (viz obr. 9).

Obr. 9 – Vývoj vzdělanostní struktury v Libereckém kraji – zdroj dat: ČSÚ (Zastupitelstvo Libereckého kraje, 2022)

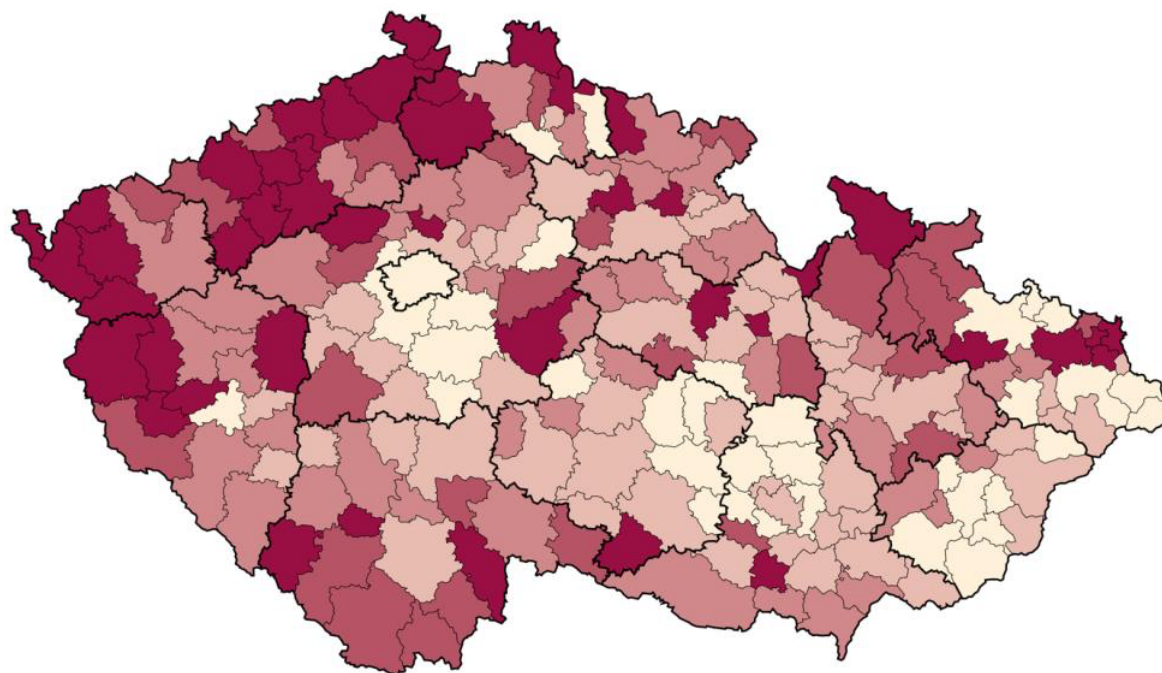
Kraj je specifický nízkým podílem studentstva na víceletých gymnáziích, naopak nejvíce zastoupené jsou v kraji obory Umění a užitě umění, kdy se v kraji vyskytuje 5 umělecko-průmyslových škol zaměřených především na sklářské obory, a obor Textilní výroba a oděvnictví. Jednou z priorit rozvoje vzdělávání kraje je i zavedení revidovaných RVP do školního vzdělávacího programu (Zastupitelstvo Libereckého kraje, 2022). Při testování vzdělávací neúspěšnosti, do které se započítává absence, neprospívání a nedokončování základní školy, skončil Liberecký kraj průměrně, ukázalo se však, že výsledky se značně odlišují v jednotlivých mikroregionech (viz obr. 10). Konkrétně u Libereckého kraje je toto velmi znát, kdy v něm vznikají tzv. vnitřní periferie. Okolí Liberce nebo např. Turnova tak vychází z testování nadprůměrně, zatímco mikroregiony Česká Lípa, Frýdlant a Tanvald spadají mezi ty s nejhoršími výsledky z celé ČR (Jak se liší výsledky vzdělávání napříč republikou – Mapa vzdělávacího ne/úspěchu, 2024).

Vzdělávací neúspěšnost (expertní pásma, 2023) po ORP

PAQ
research

Vzdělávací neúspěšnost (expertní pásma, 2023)

○ velmi nízká ○ nízká ○ střední ○ vysoká ● velmi vysoká

Zdroj dat: PAQ Research (výpočet), MŠMT, ČSI

Mapové podklady od ČÚŽK licencovány pod CC BY 4.0

Vytvořeno v DataPAQ od PAQ Research, licence CC BY-NC 4.0

Obr. 10 – Mapa vzdělávací neúspěšnosti v mikroregionech (Vzdělávací neúspěšnost (expertní pásma, 2023) po ORP, 2024)

Již zmíněné sklářské umělecko-průmyslové školy a rozvinutý obor Textilního průmyslu odráží význam kulturního dědictví v kraji, které je spojeno s dlouholetou tradicí sklářství, šperkařství a zpracováním látek potiskováním a barvením. Unikátní a mezinárodně uznávané sbírky v kraji uchovávají různé paměťové instituce, mezi které patří i Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou. Dále pak v kraji existuje síť paměťových kulturních institucí, které bývají nejčastěji zřizovány obcemi. Liberecký kraj zřizuje muzejní instituce ve všech svých okresech, vyjma zmíněného Jablonce – tam působí státem financované Muzeum skla a bižuterie. Státem zřizované instituce se přitom ve městech menších než 100 tisíc obyvatel nachází pouze v dalších 6 městech v ČR (Liberecký kraj, 2023). V celém kraji se nachází celkem 28 muzeí a galerií, jejichž návštěvnost byla v roce 2022 podle měřené statistiky 288 706 návštěvníků v institucích, které daly souhlas se zveřejněním dat (viz obr. 11). Nejnavštěvovanějším muzeem bylo Severočeské muzeum v Liberci, přičemž v těsném závěsu na druhém místě se umístila Oblastní galerie Liberec, které oproti roku 2021 vzrostla návštěvnost o 65 %.

Liberecký kraj	2022	2021	2020	
Muzea a galerie	28	28	28	
Návštěvnost	288 706 ¹⁾	203 329 ¹⁾	203 334 ¹⁾	
1) Údaj zahrnuje pouze jednotlivé, které daly souhlas se zveřejněním dat.				
Název	webové stránky	návštěvnost 2022	návštěvnost 2021	návštěvnost 2020
Celkem Okres Česká Lípa		78 444	55 853	61 154
Muzeum Čtyřlístek - Zámek Doksy	www.muzeumctyrlitek.cz	32 317	31 802	38 545
Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě	www.muzeumcl.cz	25 220	7 936	9 070
Pamětník K. H. Máchy s expozicí rybníků a rybníkářství na Českolipsku, Doksy		2 977	2 058	2 186
Pobočky Visecká rybníka (Expozice lidového bydlení), Kravaře u České Lípy		1 987	1 193	1 787
Archeologické muzeum Českolipska, Šatava v České Lípě		734	716	709
Sklařské muzeum Nový Bor	www.glassmuseum.eu	12 831	10 142	9 379
Sklařské muzeum Kamenický Šenov	www.muzeumskla.cz	5 675	4 772	3 760
Městské muzeum Mimoně	www.kulturamimon.cz	2 283	946	1 400
Hasičské muzeum Nový Oldřichov	www.sdrhovoldrichov.cz	118	255	-
Celkem Okres Jablonec nad Nisou		45 314	37 796	40 641
Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou	www.msb-jablonec.cz	35 253	30 703	31 656
Městská galerie Vlastimila Rady Železný Brod	www.zeleznybrod.cz	3 597	1 426	3 131
Městské muzeum v Železném Brodě	http://muzeumzb.cz	3 544	2 895	3 117
Pobočka Bělá, Železný Brod		1 682	1 297	1 549
Muzeum železných hor, Jablonec nad Nisou	www.csogijerka.cz	2 299	2 299	2 133
Muzeum místní historie Smržovka	www.smrzovka.cz	321	173	264
Maloskalská galerie Josefa Jirý, Malá Skála	www.maloskalskagalerie.cz	300	300	340
Celkem Okres Liberec		93 347	62 166	50 093
Severočeské muzeum v Liberci	www.muzeumlib.cz	43 023	28 899	27 980
Oblastní galerie Liberec	www.oglib.cz	40 449	26 265	15 640
Městské muzeum Frýdlant	www.mesto-frydlant.cz	3 418	2 887	2 235
Pobočka Městské muzeum Spátelek		1 087	307	-
Podještědské muzeum a knihovna, Český Dub	www.muzeumceskydub.cz	3 113	1 172	958
Pobočka Juhonická komenda, Český Dub		2 468	916	721
Městské muzeum a galerie Chrastava	www.chrastava.eu	1 240	526	801
Pobočka Fährichův dům, Chrastava		320	190	98
Muzeum života venkovského obyvatelstva, Jindřichovice pod Smrkem	www.zijiciskanzen.cz	1 200	1 700	1 900
Muzeum historické hasičské techniky, Chrastava	www.hasicke-muzeum-chrastava2.webnode.cz	804	609	491
Městské muzeum Nové Město pod Smrkem		100	108	88
Celkem Okres Semily		-	-	-
Muzeum Českého ráje, Turnov	www.muzeum-turnov.cz	39 429	32 040	35 810
Pobočka Dlouhý státek Turnov - Dolníky		17 151	9 552	12 138
Městské muzeum a galerie, Lomnice nad Popelkou	www.muzeumlomnice.cz	11 457	7 082	7 176
Muzeum a Pojišťovna galerie Semily	www.muzeumsemily.cz	10 066	4 032	4 779
Pobočka Červená roubenka, Semily		102	90	174
Muzeum skla Harrachov	www.sklamaharrachov.cz	4 430	-	-
Vlastivědné muzeum pro Vysoké nad Jizerou a okolí, Vysoké nad Jizerou	https://info.vysokenadizerou.cz/vlastivedne-muzeum/	3 282	2 577	2 091
Muzeum královských Farností, Poníšká	www.krkonoze-muzeum.cz	2 475	1 124	1 366
Expozice "Život pod horami", Horní Branná	www.hbranna.cz	462	-	224
Městské muzeum Rovensko pod Troskami	www.rovensko.cz	-	-	-

Obr. 11 – Přehled návštěvnosti muzeí a galerií v Libereckém kraji (Návštěvnost muzeí a galerií v krajích v roce 2022, 2023)

4.3.2 Analýza muzejních webů

Pro nejvhodnější zjištění, jak webové stránky muzeí splňují či nesplňují potřeby učitelstva, využívá práce obsahovou a formální analýzu dvou vybraných webů institucí v libereckém kraji. Součástí analýzy bylo i uživatelské testování stránek, ze kterého vyplynuly přednosti a nedostatky webů. Analýza bere v potaz obecná zjištění a první dojem ze stránek, dále se zaměřuje na design webu a na něj navazující orientaci na webu a celkové rozložení stránek. Právě v navigaci na stránkách lze dobře využít uživatelské testování, kdy si předem stanovíme najít konkrétní informace na webu a poté reflektujeme, jak složitě se nám tato informace hledala a čeho jsem si při používání webu všiml. Dalším hlediskem je poté samotný obsah, kde ho nalezneme a jak vypadají texty na stránkách. Uživatelské testování se zde zaměřuje na potřeby pedagogů a jestli webové stránky poskytují dostatečné množství materiálů, které lze využít při výuce.

Oblastní galerie Liberec

Při prvním pohledu na webové stránky galerie si člověk všimne spíše minimalistického černobílého designu doplněného o velké náhledy probíhajících výstav. Stránky se tedy zaměřují především na návštěvníky hledající aktuální informace o dočasných expozicích. Velké dlaždice

také přidávají na dojmu, že webové stránky cílí spíše na přístup pomocí dotykových zařízení jako jsou chytré telefony a tablety (viz obr. 12).

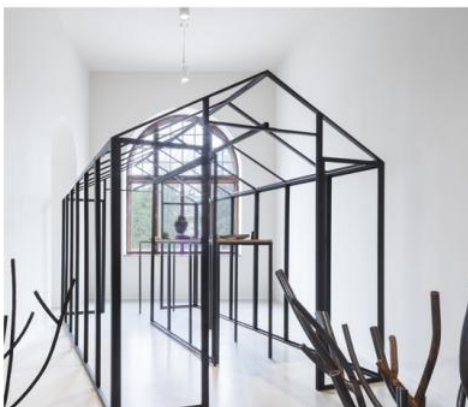
Galerie Výstavy Vzdělávání Akce Novinky a média Virtuálně Navštivte nás EN DE
Aktuální Plánované Archiv

Milan Houser | Přitažlivost
14. 6. – 15. 9. 2024

Dagmar Šubrtová | Někdy z dálky doléhá
vše
14. 6. – 13. 10. 2024

Milorad Krstić | J
Anifilm Liberec 2
7. 5. – 31. 7. 2024

Obr. 12 – Úvodní webová stránka Oblastní galerie Liberec (Úvodní stránka, 2024)

Webové stránky Oblastní galerie Liberec nabízí návštěvníkům informace o dočasných i stálých expozicích, poměrně snadným způsobem přes menu v horní části webu se lze dostat i ke vzdělávacím akcím, které galerie nabízí a archivu proběhlých výstav. Na úvodní stránce si lze všimnout i aktuálního loga galerie, které připomíná desetileté výročí od jejího otevření a druhý název „Lázně“, pod kterým je galerie nacházející se v bývalých městských lázních známá (viz obr. 13).

Obr. 13 – Logo Oblastní galerie Liberec v roce 2024 (Úvodní stránka, 2024)

Samotný černobílý design webu ulehčuje čitelnost na různých zařízeních i v horších světelných podmínkách. Nevýhodou jsou však příliš velkoformátové náhledy k jednotlivým výstavám,

kteřé na menších obrazovkách fungují dobře, ve webovém prohlížeči na počítači však zabírají zbytečně moc místa, takže uživatel vidí jen malé množství informací, aniž by musel „scrollovat“ na stránce dolů, nebo mezi náhledy směrem vpravo. V kombinaci s černobílým designem stránky pak výsledek působí jako špatně načtená stránka, jejíž prvky se možná nezobrazují správně.

Webové rozhraní stránek nepůsobí zprvu špatně, menu s jednotlivými stránkami je v záhlaví stránek dobře viditelné, jednotlivé položky můžeme vidět na obr. 11. Naopak v zápatí lze nalézt nejčastěji vyhledávané informace, jako je kontakt, otevírací doba a vstupné. Jednotlivé stránky také umožňují bezbariérový přístup a zobrazení pro čtečky. Co webu chybí je vyhledávací pole, které není dostupné ani v sekci archivu všech proběhlých výstav a akcí. Také již zmíněné menu není na počítačových prohlížečích zobrazováno ideálně – v porovnání s dlaždicemi jsou jednotlivé záložky malé, spoustu možností je navíc ukrytých a zobrazí se v druhém řádku teprve po najetí kurzoru na jim nadřazené popisky (viz obr. 14).

Galerie **Výstavy** **Vzdělávání** Akce Novinky a média Virtuálně Navštivte nás EN DE
O Lektorském oddělení Volný čas Pro školy Rezervace doprovodného programu Archiv

Obr. 14 – Menu na webových stránkách OGL (Úvodní stránka, 2024)

Veřejnost se dostane k veškerému obsahu, a to včetně virtuálních prohlídek výstav, které jsou dostupné na platformě INDIHU, kde jsou dostupné ve formě prezentací. Webové stránky jsou také dostupné v angličtině a němčině se stejným neredukovaným obsahem. Texty na webových stránkách jsou spíše stručnější a určené široké veřejnosti – kromě trochu rozsáhlejšího textu o historii galerie a budovy se jedná především o popisy jednotlivých výstav o délce několika odstavců. Z technického hlediska webové stránky využívají cookies pro zlepšení uživatelského zážitku personalizací obsahu a reklam, a zahrnují nezbytné funkční cookies, které zajišťují hladkou navigaci a osobní nastavení.

Část webu, která se věnuje vzdělávání, poskytuje návštěvníkům informace o lektorském oddělení galerie, volně dostupné workshopy pro veřejnost, akce přímo určené školám, stránku s rezervačním systémem pro školy přes Google kalendář a archiv akcí (viz obr. 15).

🕒 Schůzky v délce 90 min

📍 Masarykova 723/14
Masarykova 723/14, 460 01
Liberec-Staré Město, Česko

Délka doprovodného programu je 60 nebo 90 min. Cena doprovodného programu je 30,-/žák a pedagogický doprovod je zdarma. Maximální počet žáků pro doprovodný program je 30 účastníků v případě větších skupin nabízíme kombinované programy. Na webu si můžete vybrat z aktuální nabídky edukačních programů:

[Zobrazit více](#)

Vyberte čas schůzky (GMT+02:00) Středoevropský čas - Praha

Září 2024							<	>	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE	PO	
P	Ú	S	Č	P	S	N			3	4	5	6	7	8	9	
26	27	28	29	30	1	2			08:30	08:30	08:30	08:30	—	—	—	
3	4	5	6	7	8	9			10:20	10:20	10:20	10:20	—	—	—	
10	11	12	13	14	15	16			12:10	12:10	12:10	12:10	—	—	—	
17	18	19	20	21	22	23			14:00	14:00	—	14:00	—	—	—	

Vytvořte si vlastní stránku pro rezervaci schůzek. [Další informace](#)

Využívá funkci plánování schůzek ve službě Kalendář Google.
Na používání se vztahují [základy ochrany soukromí](#) a [smluvní podmínky](#) společnosti Google.

Obr. 15 – Rezervační systém OGL (Doprovodné programy, 2024)

Všemi akcemi, které galerie Lázně pořádá, lze procházet díky přehlednému uspořádání, které zobrazuje název akce, datum konání a náhled (viz obr. 16). Při rozkliknutí se nám zobrazí i pořadatelé, krátký popis, místo konání, vhodná cílová kategorie účastníků, cena kurzu a kontakt, kde se lze doptat na dodatečné informace (viz obr. 17). Chybí pouze kapacita kurzu nebo informace, pro jak velké skupiny je akce vhodná. Propojení s RVP u většiny akcí chybí, výjimkou je pouze workshop pro učitele *Když se řekne: antisemitika* (Škachová, 2021).

UMĚLECKÝ GAUČING V ATELIÉRU

Aktuální nabídka

VELIKONOČNÍ MECHECHE

Aktuální nabídka

VÝTVARNÉ DÍLNY / WORKSHOPY

Aktuální nabídka

Čtvr-ART-ek

8. 2. – 20. 6. 2024

Aktuální nabídka

KALEIDOSKOP BAREV - jarní

výtvarný ateliér

28. 3. – 28. 3. 2024

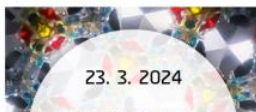
Aktuální nabídka

KRASOHLÉD - jarní tvůrčí dílna

23. 3. – 23. 3. 2024

Aktuální nabídka

POHYB, RYTMUS, ZVUK...

20. 4. – 20. 4. 2024

Programy k výstavám

Heinrich von Liebieg

1. 2. – 28. 6. 2024

Programy ke stálým expozicím

Obr. 16 – Nabídka programů a akcí pro školy na webových stránkách OGL (Pro školy, 2024)

VELIKONOČNÍ MECHECHE

Místo konání ateliér Kotelna

Aktuální nabídka

Autor MgA. Daniela Kytilicová

Prázdninový ateliér je vhodný pro děti od 6 do 12 let v roce 2022.

PŘÍHLÁŠKA KE STAŽENÍ
ZDE!

14. 04. 2022 8:00–15:30

Tradiční jednodenní výtvarné mecheche v ateliéru pro děti od 6 do 12 let bude věnována Velikonocím. Budeme tvořit tematické dekorace a procvičovat si, jaké máme u nás velikonoční tradice. Startujeme na Zelený čtvrtek, tak můžete dorazit tematicky zeleným oblečením. Tvorbu samotnou vám představíme až v ateliéru. Budeme se těšit na společné tvoření.

Na výtvarný ateliér je nutné se přihlásit předem. Kurzovné 300 Kč.

Kontaktní osoba: MgA. Daniela Kytilicová, tel: 724 834 554

E-mail: lektorske@ogl.cz

Kontakt

Oblastní galerie Liberec, příspěvková organizace
Masarykova 723/14, 460 01 Liberec
+420 485 106 321

Vstupné

Stálé expozice dobrovolné vstupné

Velké výstavy / výstavní sezona 180 Kč
Snižené 100 Kč
Rodinné 350 Kč

Malé výstavy / mimo výstavní sezona 80 Kč
Snižené 50 Kč
Rodinné 170 Kč

Doprovodný program: 30 Kč/žák
Komentované prohlídky: zdarma po zakoupení vstupného
Roční vstupenka: 450 Kč (osobní), 800 Kč (rodinná)

Společná vstupenka do vybraných kulturních institucí: eLpass Grande | eLpass (zooliberec.cz)

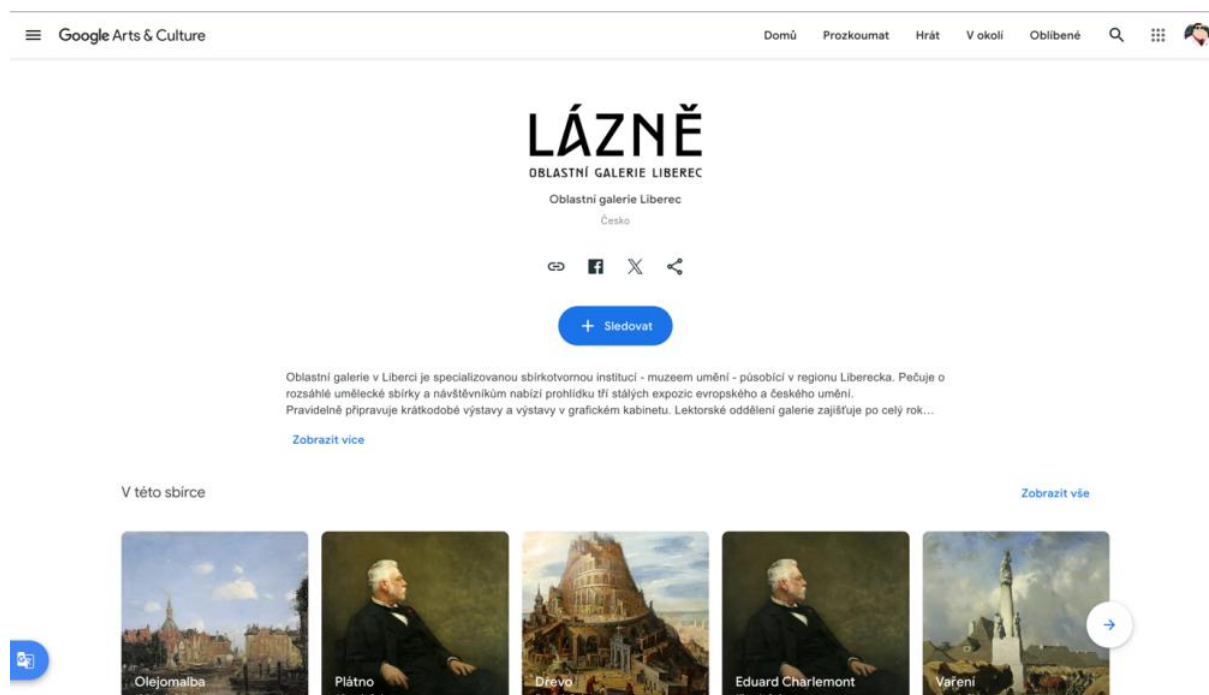
Otevírací doba
Pondělí zavřeno
Úterý 10–18 hodin
Středa 10–18 hodin
Čtvrtek 10–20 hodin
Pátek 10–18 hodin
Sobota 10–18 hodin
Neděle 10–18 hodin

Cookies
Zobrazit možnosti nastavení cookies

Obr. 17 – Kompletní webová stránka akce OGL *Velikonoční mecheche* pro školy (Velikonoční mecheche, 2024)

Učitelé mohou využít i nabídku virtuálních sbírek a expozic, které jsou dostupné na platformě Google Arts & Culture (viz obr. 18), či kompletních virtuálních prohlídek a výstav vytvořených pomocí 3D snímání prostoru a následné digitalizace pomocí softwaru Matterport. K těmto

virtuálním výstavám však na webových stránkách už nejsou dostupné žádné dodatečné materiály, které by doplnily, jakým způsobem lze virtuální expozice využít ve výuce.

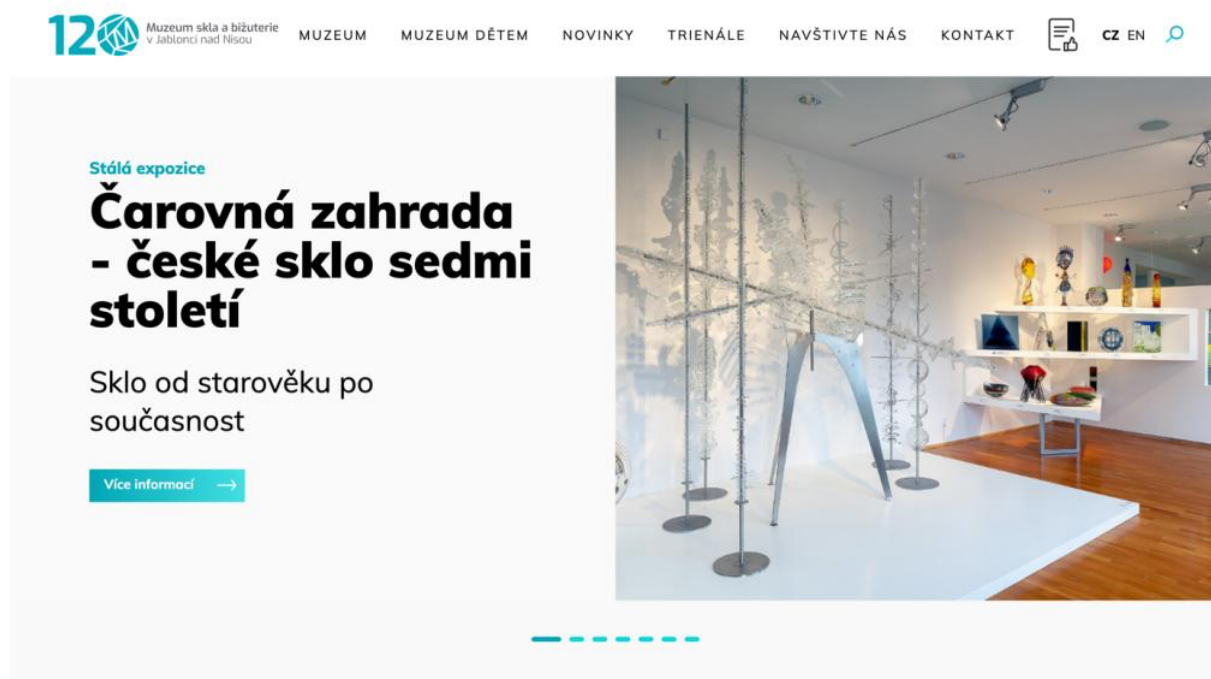
Obr. 18 – Virtuální sbírka OGL na platformě Google Arts & Culture (Oblastní galerie Liberec, 2024)

V závěru představení webu shrnu několik nedostatků. Webové stránky Oblastní galerie Liberec by potřebovaly funkci vyhledávacího pole pro jednodušší orientaci a vyhledávání konkrétních výstav a akcí. Dále by pomohlo upravit design webových stránek na počítači, kdy jsou náhledové dlaždice příliš velké, čímž se snižuje přehlednost stránek. Naopak menu stránek se v počítačových webových prohlížečích zobrazuje velmi malé a je snadné sjet kurzorem z rolovací nabídky, která se poté opět sroluje. V této nabídce jsou také schované kurzy pro školy, což snižuje viditelnost této části. Nakonec ještě virtuální obsah galerie nabízí zajímavé výstavy a exponáty online, webové stránky galerie však neposkytují materiály, jak s nimi pracovat.

Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou

Webové stránky Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou prezentují velmi čistý a také spíše minimalistický design. Stránky jsou v přehledném černém textu na bílém pozadí, který doplňují pouze některé prvky či nadpisy v tyrkysové barvě, která je součástí loga muzea. V pozadí pak ještě lze zahlédnout tyrkysové a fialové trojúhelníky, které dodávají stránkám hravější pocit, nenarušují však dobře čitelný text. Na úvodní stránce nás potom uvítají velké dlaždice

s aktuálními i trvalými výstavami, které jsou dobře viditelné i na dotykových zařízeních s menší obrazovkou (viz obr. 19). Tyto dlaždice se samy posouvají, uživatel tedy i bez interakce uvidí všechny důležité akce, které v muzeu probíhají formou slideshow či carusel.

Obr. 19 – Úvodní stránka Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou (Úvod, 2024)

Na webu je možné procházet aktuální krátkodobé a trvalé expozice, historii muzea, informace o jednotlivých budovách, které pod muzeum spadají a program určený pro děti. Co chybí, je lehce dostupný archiv již proběhlých akcí a výstav. Pokud ale návštěvník zná název této akce, může ji vyhledat pomocí vyhledávacího nástroje, který je na webové stránce dostupný. Logo muzea je pak vždy dobře viditelné v levém horním rohu a v roce 2024 připomíná výročí 120 let od vzniku muzea (viz obr. 20).

Obr. 20 – Logo Muzea skla a bižuterie v roce 2024 (Úvod, 2024)

Webové rozhraní stránek je přehledné a dobře řešené. V záhlaví se nachází menu, ve kterém si lze všimnout i tlačítka pro informace dle metodiky snadného čtení samotné stránky potom nabízejí bezbariérový přístup a přístup pro čtečky. Základní informace jako adresu objektů,

informaci o bezbariérovém přístupu do nich a otevírací dobu najdeme přímo na úvodní stránce, další užitečné a často vyhledávané informace jako ceník vstupenek jsou pak ukryté pod záložkou „Navštivte nás“ (viz obr. 21). Lze je tedy jednoduše nalézt, pokud však sdílíme stránku konkrétní akce, nejsou uvedené v zápatí, ale musíme se k nim „prokliknout“.

Široké veřejnosti je přístupný kompletní obsah webových stránek. Dostupné jsou i vědecké publikace jako odborné články a knihy zaměstnanců muzea. Pro muzeum je důležitá také záložka „Trienále“, která poskytuje informace o akci Mezinárodní trienále skla a bižuterie Jablonec, která se koná jednou za 3 roky a funguje jako přehlídka toho nejlepšího na českém trhu v oblasti skla a bižuterie. Stránky jsou kromě češtiny dostupné i v angličtině. Kromě zmíněných odborných publikací jsou veškeré texty na webu určeny širší veřejnosti, bývají však poměrně obsáhlé a popisují výstavy detailně (viz obr. 22).

Čarovná zahrada - české sklo sedmi století

📍 Stálá expozice

📍 Muzeum

Druhé podlaží hlavní budovy muzea, celkem 380 m² plochy, je rozčleněno do čtyř výstavních celků, které na sebe chronologicky navazují, a to od starověku po současnost. Takto vytyčené prostory umožňují prezentovat nejen sklo samo o sobě, s příběhy, které se k němu konkrétně váží, ale i lyrický příběh.

Proto tedy Čarovná zahrada – vždyť co jiného je skleněný předmět než květina, která vyraší, metamorfuje se do poupěte a pak rozkvetne do krásy (každá do své specifické). Francouzské zahradě přitom odpovídá i základní rozvržení prostoru – hlavní trasa s dominantami (zvon, fontána, tavená plastika) a vedlejší cestičky a zákoutí.

Lyrický prvek expozice je umocněn ukázkami z děl básníků, které jsou nedílnou a rovnocennou součástí hlavních textových panelů v expozici, a scénografickými prvky, kdy je pro návštěvníka cesta po časové ose dějin skla zároveň poutí ze tmy za světlem. Z uměleckohistorického hlediska je expozice vystavěna na příběhu cesty od anonymní číše po svěbytný autorský solitér a hledá odpověď na otázku, kdy, jak a proč tento proces vůbec proběhl a kam v současnosti směřuje. Významnou část expozice tvoří přehled současných výrobků českých i zahraničních firem a studiového skla.

AUDIOPRŮVODCE

Muzeum nabízí prohlídku expozic pomocí hlasového průvodce s výkladem v češtině, angličtině, němčině, polštině nebo ruštině. Nahrávku si můžete poslechnout ze speciálního přístroje – audioprůvodce, zapůjčeného v muzejní pokladně. Jeho obsluha je jednoduchá a kromě textových nahrávek v něm najdete i fotografie vybraných předmětů.

Pokud vlastníte chytrý telefon, můžete si doma nebo přímo ve vestibulu muzea vyhledat nahrávku prostřednictvím internetové sítě a při prohlídce poslechnout zvolený výklad přímo ze svého telefonu. Vlastníci telefonů vybavených čtečkou QR kódů si mohou informace najít přímo u expozit.

Odkaz ke stažení audioprůvodce: <http://webaudioguide.cz/jablonec/1>

QR kód:

Obr. 22 – Stránka akce *Čarovná zahrada – české sklo sedmi století* Muzea skla a bižuterie (Čarovná zahrada - české sklo sedmi století, 2024)

Pod záložkou „Muzeum dětem“ se nachází stránka určená školám a skupinám. Nabídka školních akcí bohužel nevypadá stejně, jako nabídka akcí v muzeu pro veřejnost – namísto toho jsou akce pouze vypsány v textu a podrobnější informace lze nalézt až v katalogu muzejních programů, na který je na stránce pro školy hypertextový odkaz (viz obr. 23). Samotné akce jsou potom dobře popsány a obsahují všechny potřebné informace jako krátký popis, cílovou skupinu, cenu a délku programu (viz obr. 24). Chybí pouze informace o kapacitě akce, v samotném PDF souboru pak také chybí informace, ve kterém muzejním objektu se akce koná.

Pro organizované skupiny

Pro školní skupiny a školská zařízení, ale i zájmové skupiny, DDM, ZUŠ, dětské domovy a stacionáře, tábory a soustředění nabízíme programy.

[Katalog muzejních programů](#)

Stálý program

Muzejníček - zábavný, vzdělávací a rukodělný program - pro děti od 7 let

Krátkodobé programy

Budíž světlo! - vzdělávací a rukodělný program - pro děti od 10 let (od 15. dubna)

Tip na školní výlet!

O sklárě Lišákově - vzdělávací, zábavný a rukodělný program v bývalé sklářské osadě Kristiánov - pro děti od 7 let (od 15. června)

Osadníci z Kristiánova - vzdělávací a rukodělný program v bývalé sklářské osadě Kristiánov - pro děti od 12 let (od 15. června)

Objednávka programů: zde nebo na E: pedagog@msb-jablonec.cz; T: +420 778 702 892

[Ceník](#)

Objednat program →

Programy v muzeu

Pro organizované skupiny jsme připravili kombinované vzdělávací a rukodělné programy vycházející z našich jedinečných expozic skla a bižuterie. Programy navazují na Rámcový vzdělávací program a jsou tematicky a náročností přizpůsobeny různým věkovým kategoriím.

Programy jsou nabízeny po celý rok a je nutné se na ně předem objednat! Kontaktní informace naleznete na konci stránky.

Edukační a rukodělné programy jsou vedeny muzejní edukátorkou pro předem objednané skupiny, a to v čase mezi 8 a 14 hodinou, dle předchozí domluvy. Návštěvu muzea a vybrané programy lze po telefonické či emailové domluvě kombinovat či přizpůsobit potřebám každé skupiny.

Skupiny nad 25 dětí se v muzeu rozdělí na 2 části. Jedna nejprve absolvuje program v expozicích bižuterie a skla, druhá začne tvořit v muzejním ateliéru. Po určeném čase se skupiny vymění.

Programy v Kristiánově

Stálá expozice "Sklářská osada Kristiánov"

Aktivní výlet pro všechny generace v krásném prostředí Jizerských hor. Sezónní program pro rodiny s dětmi i organizované skupiny - O sklárě Lišákově, plnění úkolů a hledání pokladu.

Možnost občerstvení a zakoupení upomínkových předmětů.

Doporučená trasa: z Bedřichova (centrální parkoviště) 5,5 km nebo z Hrabčovic (parkoviště) 4,5 km - pěšky nebo na kole, trasa je vhodná i pro kočárky

[Ceník a informace pro návštěvníky.](#)

Obr. 23 – Stránka pro školy na webu Muzea skla a bižuterie (Školy a skupiny, 2024)

Muzeum skla a bižuterie
v Jablonci nad Nisou

STÁLÉ MUZEJNÍ PROGRAMY MUZEJNÍČEK

pro 1. a 2. stupeň ZŠ

Návštěva muzea s lektorovanou prohlídkou všech expozic.

Program je možné využít i pro věkově nestejnorodé skupiny. Žáci společně s muzejní edukátorkou procházejí expozice, vyplňují muzejní kvíz a seznamují se s bižuterní a sklářskou tvorbou v tomto kraji. Na prohlídku navazují tvořivé dílny v ateliéru, kde si mohou děti vyzkoušet výrobu bižuterie; navlékání náramků či náhrdelníků, drátování apod.

Typ programu:

vzdělávací a
rukodělný

Vhodné:

od 7 do 12 let

Délka programu:

2 až 2,5 vyučovací
hodiny

Cena programu:

50 Kč za žáka
+ pedagogický
doprovod zdarma

Vzdělávací program:

základní vzdělávání
Člověk a jeho svět
Člověk a svět práce
Umění a kultura

Pokud si pedagog či pedagožka vybere program, může si ho objednat telefonicky, emailem, nebo přímo na webových stránkách muzea. Pod informacemi pro školy lze vyplnit přehledně zpracovaný formulář, kde si učitelstvo zvolí vybraný program, datum a čas konání a počet zúčastněných osob (viz obr. 25). Při zvolení konkrétní akce se navíc zobrazí přehled o akci z katalogu muzejních programů.

Objednávka muzejních programů

Nabídka programů * Žádné Edukační program v expozicích muzea - vedené edukátorkou s pracovními listy, či po domluvě vedené vlastními pedagogy jako samostatná prohlídka s možností využití kvízu. *Pokud jdete do muzea pouze na tvůrčí dílny, vyberte pole - Žádné. Datum příjezdu * dd . mm . rrrr Skupina / škola * Název školy / skupiny Počet žáků / osob * Počet žáků / osob	Název tvůrčí dílny * Rukodělné programy v ateliéru muzea, vždy vedené edukátorkou - lze přizpůsobit individuálním potřebám každé skupiny. *Pokud jdete do muzea pouze na program do expozic, vyberte pole - Žádné. Hodina příjezdu * -- : -- Třída * Třída Křestní jméno * Křestní jméno
--	---

Kontaktní osoba

Křestní jméno * Křestní jméno Telefon * Telefon	Příjmení * Příjmení Email * Email
---	---

Zpráva *

Zpráva

Odesláním objednávky souhlasíte se zpracováním osobních údajů

Odeslat →

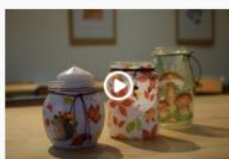
Obr. 25 – Formulář pro přihlášení se na školní akci Muzea skla a bižuterie (Školy a skupiny, 2024)

Web také obsahuje sekci s materiály ke stažení, které mohou učitelé využít při přípravě na návštěvu muzea nebo ve výuce. Tyto materiály zahrnují pracovní listy, průvodce a další podpůrné dokumenty (viz obr. 26).

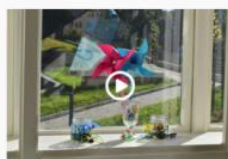
Online aktivity

Vánoční ozdoby z drátků a korálků

Sklenice zdobené ubrouskovou technikou

Papírový větrník zdobený kamínky

W. A. Mozart

Pracovní listy a omalovánky

Ozdoby z muzejního stroměčku

[↓ Ozdoby z muzejního stroměčku](#)

Velikonoce

- [↓ Pracovní list - Velikonoce \(vybarvovačka\)](#)
- [↓ Velikonoční omalovánka - kraslice \(pruhy\)](#)
- [↓ Velikonoční omalovánka - kraslice \(linie\)](#)
- [↓ Velikonoční omalovánka - kraslice \(květiny\)](#)
- [↓ Velikonoční omalovánka - kraslice \(prázdná\)](#)

Květiny v muzeu

- [↓ Kvíz - rozkvetlé muzeum \(najdi rozdíl\)](#)
- [↓ Květinové šablony](#)

Muzejní exotika

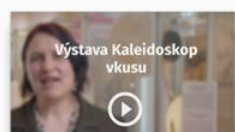
- [↓ Pracovní list - bangle \(spojovačka\)](#)
- [↓ Pracovní list - bangle \(omalovánka\)](#)

Obr. 26 – Online dostupné aktivity a materiály Muzea skla a bižuterie (Rodiny s dětmi, 2024)

K návštěvě muzea a prohlédnutí výstav přímo z domova pak slouží Virtuální muzeum, díky kterému si lze zobrazit výstavy a publikace bez nutnosti fyzicky navštívit muzeum (viz obr. 27). Tyto prohlídky pak bývají koncipovány ve dvou variantách – buď formou videa nahraného na YouTube, nebo formou velmi jednoduché prezentace. Tyto virtuální výstavy navíc nyní neslouží jako výukový materiál pro školy, neobsahují totiž žádné příručky, jakým způsobem s nimi pracovat a využít je ve výuce.

Virtuální muzeum

Navštivte naše muzeum i z pohodlí domova. V našem virtuálním světě naleznete pozvánky do našich expozic, na výstavy anebo si můžete prohlédnout naše publikace.

Obr. 27 – Nabídka Virtuálního muzea na stránkách Muzea skla a bižuterie (Virtuální muzeum, 2024)

Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou má přehledně zpracované webové stránky, chybí na nich ale databáze s archivem uskutečněných akcí. Trochu lépe řešená by mohla být také nabídka akcí pro školy, kdy aktuálně nelze odkázat na konkrétní akci, ani procházet si akce přímo na webu muzea, místo toho jsou akce umístěné v samostatném PDF souboru. Virtuální expozice pak neposkytují žádný dodatečný materiál pro využití při výuce a jejich samotné zpracování je navíc poměrně nedostačující a spíše připomíná naskenovaného průvodce výstavy než virtuální výstavu jako takovou.

Porovnání webových stránek

Pokud srovnáme webové stránky Oblastní galerie Liberec a Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, můžeme si na první pohled všimnout mnoha podobností už na úvodní stránce. Obě instituce využívají podobné převážně černobílé grafické zpracování využívající velké plochy s obrázky, lákající na právě probíhající akce. Jak galerie, tak muzeum volí poměrně moderní design, který bere v úvahu funkčnost stránek na mobilních dotykových zařízeních. Zde se dostáváme k prvnímu drobnému rozdílu, kdy byl vzhled stránek galerie na chytrých telefonech upřednostněn na úkor standardnímu monitoru počítače. To můžeme dále vidět na nevhodně zpracovaném menu v horní části stránek, které pomocí kurzoru nelze dobře ovládat. Přestože

menu na stránkách muzea působí na první pohled podobně – je také umístěno v záhlaví a po najetí kurzoru také „rozrolováním“ odhalí další možnosti, jeho zpracování zabraňuje nechtěným „překlikům“. Odlišným způsobem je také řešen přístup k často vyhledávaným informacím jako otevírací doba a adresa, nelze však jednoduše určit, že by jeden z nich byl vhodnější nežli druhý. Zatímco galerie v Liberci tyto informace vkládá do zápatí všech svých stránek, čímž je lze sdílet i v případech, kdy odkazujeme pouze na konkrétní akci, muzeum v Jablonci jim vyhrazuje samostatnou stránku, na kterou odkazují v hlavním menu v záhlaví, čímž se vyvarují možnosti, kdy se návštěvníci nedostanou až na konec stránky a informace by mohli minout.

Co se týče navigace, předností webu muzea je určitě vyhledávací pole, stránky galerie zase nabízí archiv pořádaných výstav a akcí, které lze po jednotlivých letech procházet. Samotná nabídka programů pro školy je srovnatelná, velmi podobné jsou i informace uváděné u jednotlivých programů. Výhodou Oblastní galerie Liberec je prezentování aktuální nabídky akcí pro školy přímo na webových stránkách s náhledy. Oproti tomu Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou uvádí pouze textový seznam a odkaz na katalog v externím souboru, čímž není nabídka na první pohled dobře viditelná. Jak galerie, tak muzeum potom nabízí objednání programu skrz formulář. Na obou webech můžeme nalézt také dodatečné online aktivity, ani v jednom případě však instituce nenabízejí žádný dodatečný materiál, který by pedagožkám a pedagogům usnadnil, jak mohou aktivity využít při výuce. Muzeum potom nabízí více jednodušších aktivit pro děti, galerie má naopak lépe zpracované virtuální prohlídky. Galerie a muzeum také umožňují bezbariérový přístup stránek, pouze na stránkách muzea však nalezneme také informace dle metodiky snadného čtení. Na webových stránkách galerie i muzea tedy nalezneme různá pozitiva i negativa, některá mají dokonce stejná. Oba weby však můžeme označit jako obdobně uživatelsky přívětivé a nabízející uživatelům potřebné informace přehledně.

4.3.3 Názory učitelů a učitelek na webové stránky muzeí

V této části budou prezentována zjištění, která byla získána z dotazníku. Výsledky jsou uloženy v tabulce ve formátu csv v mém počítači. Cílem bylo zjistit, zda webová stránka muzea slouží jako významný komunikační kanál pro cílovou skupinu, zejména pro učitele. První klíčovou otázkou, kterou je třeba zodpovědět, je, zda učitelé skutečně využívají webové stránky muzeí

jako součást svých vzdělávacích zdrojů. To zahrnuje zjišťování, zda učitelé aktivně navštěvují webové stránky muzeí, využívají dostupný materiál a začleňují obsah související s muzei do svých vyučovacích postupů.

Z 84 účastníků a účastnic výzkumu většinu dotazovaných učitelů tvořili pedagogové ze základních škol (52 osob), necelou čtvrtinu pedagogové z mateřských škol (19 osob) a až na třetím místě pedagogové ze středních škol (11 osob). Tři čtvrtiny učitelů pak s žáky navštěvovaly muzea a galerie každý rok. Nadpoloviční většina učitelů se nebrání návštěvám nových institucí, ale využijí i výhody dlouhodobé spolupráce, pokud ji muzeum nabízí.

Nejvíce učitelů získává informace o programu muzeí a galerií skrz newsletter, web instituce jako zdroj informací se však umístil na nepříliš vzdáleném druhém místě. Okresní galerie Liberec ani Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou nenabízí specializovaný newsletter přímo pro učitele, Muzeum skla a bižuterie však nabízí alespoň obyčejný newsletter. Přes 70 % dotázaných navíc našlo hledané informace jednoduše a sami učitelé hodnotili svou digitální gramotnost jako převážně dobrou.

Webové stránky institucí někdy navštívilo přes 90 % dotázaných vyučujících a jen o trochu méně je také někdy využilo při plánování exkurze. Nadpoloviční většina pak zhodnotila, že našla informace, které hledala, jednoduše. U otevřené otázky „Vidíte v informacích k exkurzím na webu nějaké výhody?“ potom učitelé nejčastěji uváděli jako odpověď rychlost a jednoduchost v přístupu k hledaným informacím. Jedna z odpovědí například uváděla: „*Ano, pokud jsou přehledně a snadno dostupné umožní jednoduchou představu o nabízené akci. Obvykle pak následuje telefonická domluva či upřesnění.*“ (viz. Příloha 3) Přes 60 % jich propojuje svůj vlastní výklad s připravenou exkurzí. Sami sebe tázaní učitelé hodnotí v souvislosti s technickou zdatností spíše nadprůměrně.

Většina učitelů dává přednost nějaké variantě kombinace komentované exkurze a svého vlastního programu, do kterých spadá i zmíněné propojení vlastního výkladu s exkurzí. Čistě vlastní program by zvolili z dotazovaných pouze 2 učitelé. Naprostá většina by využila webovou stránku institucí, pokud by nabízela materiály pro studenty na exkurzi. Méně jistí už si učitelé byli se získáváním informací čistě ze sociálních sítí, což by neodradilo pouze necelou polovinu z nich. Naopak přihlašování na kurzy pomocí formuláře přímo z webu institucí by se líbilo 86,9 % z dotazovaných.

Jako problém se neukázala ani možnost, že by učitelé vůbec o připravené kurzy nestáli – naopak je chtějí využívat a co nejvíce propojit se svou vlastní výukou. Celých 92,9 % učitelů by využilo muzejní web, pokud by poskytoval materiály pro studenty k exkurzím. Online obsah muzea přitom využilo pouze 21,4 % dotázaných, i když jich většina znala muzea, která tento obsah na svých webech má a využili by ho během (distanční) výuky. Zájem o další informace na webových stránkách kromě otevírací doby tedy existuje, muzea ale musí lepším způsobem komunikovat, co nabízí a vysvětlit pedagogům, jak online materiály a virtuální prohlídky zařadit do výuky. Také celých 60 % dotázaných odpovědělo, že propojují výuku s exkurzí, což je sice poměrně vysoké číslo, vidíme tu však i prostor pro zlepšení.

V konkrétním případě akce z webových stránek Oblastní galerie Liberec sice o trochu více, než polovině učitelů dostupné informace stačily, často však uváděli jako nedostatečný popis průběhu akce a informaci o maximálním nebo doporučeném počtu účastníků. 86,9 % dotázaných by také ocenilo možnost objednání kurzu pomocí formuláře přímo na stránce. Pokud tedy muzejní web neobsahuje způsob, jak se ke kurzům přihlásit, a učitelé nezjistí, jaký mají průběh, musí poté instituci kontaktovat i jinými kanály. V takovém případě se ale mohou rovnou tímto způsobem zeptat i na nabídku kurzů, čímž se snižuje nutnost použití muzejního webu a zároveň se zvyšuje organizační náročnost pro učitele i muzeum, protože i komunikace ohledně detailů k akci stojí personální a finanční náklady

Jako ideální se nejeví ani nápad některých muzeí a galerií nahradit své webové stránky pouze stránkou na sociální síti. Pouze 39,3 % dotazovaných učitelů by takový styl komunikace neodradil, jde tedy v tomto případě o nepřiliš vhodné rozhodnutí. Nespolehání na sociální síť je vhodné i vzhledem ke změnám algoritmů, které byly zmiňovány v kapitole 4.

Informace z ilustračního obrázku akce na webových stránkách Oblastní galerie Liberec (viz obr. 28) přišly dostatečné 58,3 % dotázaných. Důvody, proč uvedené informace nebyly dostatečné, se různí. Nejčastější výtkou však byl nedostatečný popis průběhu akce a chybějící maximální počet účastníků. Příkladem je i následující odpověď: *„Nevím přesně místo, kde se galerie nachází, pro kolik dětí, co se v galerii vystavuje, zda akce platí pro všechny dny, nebo jenom určité dny a hodiny v týdnu, minimálně mi chybí odkaz na bližší informace.“* (viz. Příloha 3) Na otázku „Znáte nějaká muzea, která nabízejí interaktivní obsah na svém webu?“ odpověděla nadpoloviční většina učitelů ano, často pak uváděli i konkrétní instituce. V této otevřené otázce byly zmíněny Severočeské muzeum Liberec, Oblastní galerie Liberec, Muzeum Turnov, Národní galerie Praha, Národní muzeum Praha, Památník Lidice a

Památník Terezín (viz Příloha 3). Více než tři čtvrtiny však online program muzeí se svými žáky nikdy nevyužily. Pokud by ale ti, kteří odpověděli na předchozí otázku negativně, měli zvážit využití online obsahu u distanční výuky, téměř 70 % by materiály a aktivity online na stránkách muzeí a galerií využilo.

GALERIE A JÁ, SEZNAMTE SE ...

14. 9. 2020 – 29. 1. 2021
Místo konání: Stálá nabídka
Stálá nabídka

JÁ jde do galerie a zakoupí si vstupenku... Zážitekový typ doprovodného programu je vhodný pro první návštěvu galerie našich nejmenších. JÁ vysvětlí dětem pravidla, jež jsou pro návštěvu galerie velmi důležitá. Během programu se děti prostřednictvím animací dozvědí, jak se chovat na výstavě, jak se správně dívat na obraz nebo jak se pohybovat kolem sochy.

Cílová skupina: MŠ
Místo konání: stálá expozice
Časová dotace: 60 min

Cena doprovodných programů je jednotná 20 Kč/žák, pedagog zdarma. Na doprovodné programy je nutné se předem objednat.

Objednávky: lektorske@ogl.cz; +420 725 558 413; +420 485 100 435

Obr. 28 – Obrázek akce *Galerie a já, seznamte se...* použitý v dotazníku (Galerie a já, 2021)

4.4 Diskuze a doporučení pro praxi

Analýza webových stránek dvou institucí nám ukázala, že samotný design není u stránek příliš velkým problémem, a kromě drobných problémů u menu na webu Oblastní galerie Liberec neovlivňoval negativně navigaci na webu. Řešením tohoto nedostatku pak může být jen drobná úprava, aby používání menu nevyžadovalo tak vysokou přesnost kurzoru na malé ploše. Stránkám by také pomohla kombinace vyhledávacího pole a archivu proběhlých akcí, ve kterém by šlo kromě vyhledávání jednotlivé položky také řadit podle různých kritérií. Stejně jako

archiv by pak mohla vypadat i stránka s aktuální nabídkou programů pro školy – zvláště pokud jich je větší množství, v takovém případě je právě dodatečné řazení podle klíčových slov, cílové skupiny či délky programu opravdu užitečné. Informace uvedené u jednotlivých akcí jsou převážně dostatečné, pravidelně chyběl pouze údaj o počtu účastníků.

Podstatnějším problémem je pak nedostatek dodatečných materiálů pro vyučující, které chybí jak u akcí pro školy, tak u dalších aktivit, které stránky nabízí a mohly by být využity při výuce. To platí i pro všechny virtuální výstavy, které sice stránky nabízejí, už ale neposkytnou žádné informace, jak s nimi zacházet a pracovat. Jelikož se jedná poměrně nový typ muzejního obsahu, je jeho dobrá komunikace učitelům a učitelkám zásadní. Nabízí se uspořádat např. setkání pro učitele v muzeu, kde by tyto materiály byly představeny nebo webinář nebo série videí, které by byly dostupné právě na webu. Tento problém by bylo možné také eliminovat vytvořením i vcelku jednoduchých návodů (metodických listů) pro pedagogy a propojením akcí s RVP, které poskytují spoustu materiálů do výuky.

Z informací od učitelstva vyplývá, že přestože zatím mezi učiteli převládá jako způsob získávání informací e-mailový newsletter, na webu instituce je hledá druhá největší skupina dotázaných. Webové stránky muzeí a galerií někdy navštívilo 91,7 % učitelů a 86,9 % je dokonce využilo k plánování exkurze. Většina učitelů viděla získávání informací k exkurzím z webových stránek jako velmi užitečné, převážně kvůli snadné přístupnosti odkudkoli a rychlosti, se kterou se k hledaným informacím dostanou. Muzejní web je tedy jako komunikační kanál pro cílovou skupinu poměrně důležitý a jeho používání není otázkou zanedbatelné skupiny – učitelé jsou s jeho existencí seznámeni a snaží se ho aktivně využívat. Důležité tedy je efektivně propojit newsletter s informacemi na webu. Problém v návštěvnosti muzejních webů práce neprokázala, což s poměrně vysokou, byť subjektivně hodnocenou, digitální gramotností určitě souvisí, protože učitelé mají s muzejními weby dostatečné zkušenosti. Prostor pro zlepšení je určitě u využívání interaktivních a online výstav muzeí.

Muzea a galerie tedy mohou zastávat významnou roli v podpoře vzdělanosti, čímž mohou pomoci mikroregionům s vyšší vzdělávací neúspěšností. Zaměřením se na užší spolupráci se školami v oblastech s horšími výsledky pak lze lépe vyvážit úroveň vzdělávání v kraji. Větší množství umělecko-průmyslových škol také umožňuje jednodušší propojení výuky s programem muzeí, které se velmi často zabývají relevantními tématy pro studující těchto škol. U strukturálně slabších regionů potom záleží i na ceně, nabízené programy by tedy mohly být

buď kompletně zdarma, nebo by je částečně financovaly obce a kraje, což by vedlo ke zlepšení úrovně vzdělávání.

4.5 Silné a slabé stránky výzkumu

Mezi silné stránky výzkumu patří poměrně velký vzorek dotázaných učitelů – z Libereckého kraje odpovědělo 84 pedagogů. Výhodou je i různorodý vzorek, kdy se do dotazníku zapojili učitelé z různých typů škol. Potřeby mateřských škol mohou být odlišné od potřeb základních škol, středních škol, nebo gymnázií. Kromě uzavřených otázek odpovídali učitelé i na otevřené, kde jim nevadilo více rozvést své myšlenky. Kvalitativní část naopak zastupuje analýza webových stránek, kdy se práce do hloubky věnuje dvěma konkrétním relevantním institucím a zjišťuje, jakým způsobem stránky poskytují informace pro pedagogy ve školách. Pomocí strukturované analýzy webových stránek dvou institucí v Libereckém kraji mohl výzkum podrobně určit veškeré klady a zápory, kterým se dotazník mohl věnovat pouze okrajově.

Slabší stránkou výzkumu je kvantitativní provedení dotazníku, kdy dojde k určitému omezení prostoru učitelů pro rozvinutí vlastních myšlenek a připomínek k tématu, které by šly lépe rozvést při rozhovorech. Výzkum byl také úmyslně prováděn pouze v Libereckém kraji a nelze zaručit, že by v jiné lokaci respondenti odpovídali stejně. Analýza webových stránek pak byla zaměřena jen na dvě instituce ze stejné oblasti. Pokud by chtěl někdo aplikovat výsledky výzkumu i jinde, nemusely by být pro dané místo účinné, ačkoli se doporučení zdají být poměrně obecná a určitě by jejich zavedení situaci nezhoršilo.

5 Závěr

Školy navazují spolupráci s muzei a galeriemi každý rok. Je proto důležité, aby mohli učitelé využívat weby těchto institucí. Cílem této bakalářské práce je proto zjištění uživatelských potřeb učitelů v Libereckém kraji navštěvujících muzejní weby. Z tohoto důvodu si práce kladla výzkumnou otázku: *„Je muzejní web jako komunikační kanál pro cílovou skupinu důležitý?“* K výzkumu byla použita kvantitativní analýza, kdy učitelé z Libereckého kraje odpovídali na otázky prostřednictvím online dotazníku s uzavřenými i otevřenými otázkami, i kvalitativní analýza webových stránek, kdy práce pomocí strukturované analýzy přesně určila výhody a nevýhody webů Oblastní galerie Liberec a Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou. Ukázalo se, že webové stránky jsou podstatné, podařilo se identifikovat prostor pro

zlepšení na konkrétních muzejních webech a ukázalo se, že ve spojení s newslettery se jedná o efektivní nástroj komunikace mezi muzei a školou.

U otázek „*Jaká je kulturně-vzdělávací situace v Libereckém kraji?*“ a „*Ovlivňuje tato situace spolupráci muzeí a škol?*“ se práce zaměřila na vývoj vzdelanosti, vzdělávací neúspěšnost a návštěvnost muzeí a galerií v Libereckém kraji. Kraj má podprůměrný podíl osob se středním vzděláním s maturitou a vyšším vzděláním, což určitě může negativně ovlivňovat spolupráci muzeí a škol, rozdílná situace v mikroregionech ohledně vzdělávací neúspěšnosti naopak dává muzeím prostor k doplnění výuky ve školách a zlepšení situace v těchto oblastech. Také komunikace muzeí s umělecko-průmyslovými školami, kterých je v kraji více, umožňuje snadnější provázání výuky na školách a v muzeu.

Na otázku „*Jak na webových stránkách muzea komunikují nabídku pro školy?*“ pomohla odpovědět analýza webových stránek, jež ukázala nedostatečné množství materiálů pro učitele, které jsou k nabízeným aktivitám na webu dostupné. Z odpovědí v dotazníku vyplynulo, že učitelé o existenci muzejních webů ví a hned druhá největší skupina je dokonce používá ke zjištění informací o muzejním programu. Z celkového počtu však stále jde pouze o třetinu všech dotázaných pedagogů. Když už učitelé muzejní weby navštíví, informace naleznou jednoduše a líbí se jim rychlost, kterou webové stránky poskytují.

Další výzkumnou otázku „*Co by měl (muzejní web) obsahovat, aby byl pro cílovou skupinu důležitý?*“ si práce kladla, aby zjistila, co by učitele motivovalo více muzejní weby využívat a jaké výhody weby mají oproti jiným komunikačním kanálům. Výzkum ukázal, že učitelé by rádi muzejní weby využívali jak pro získávání informací o exkurzích a akcích muzeí, tak pro nabídku online obsahu, jako jsou virtuální prohlídky. Připomínky k současné situaci se vztahovaly pouze k nedostatečnému popisu průběhu uvedených akcí a chybějícímu vysvětlení online obsahu na webových stránkách. Velmi naopak ocenili rychlost přístupu k informacím oproti dalším komunikačním kanálům.

Řešením ze strany muzeí a galerií tedy není kompletní proměna webů, nebo jejich rušení a přesunutí se na sociální síť. Nutné je především poskytovat dostatek informací, aby učitelé věděli, co muzea na webových stránkách k výuce nabízí a nemuseli přecházet k ostatním komunikačním kanálům, kde by dostali vyhovující odpovědi, které na webech nenalezli. Pro získání hlubších poznatků o využívání webových stránek muzeí učiteli může být v rámci navazujícího výzkumu provedena analýza uživatelského chování. Tato analýza může zahrnovat

průzkumy, rozhovory nebo pozorování, aby bylo možné porozumět tomu, jak učitelé navigují na webových stránkách muzeí, jak často je navštěvují a jaký typ obsahu hledají. Další výzkum by se měl také zabývat tím, jak webová stránka muzea může začlenit svůj obsah do rámcových vzdělávacích programů a vzdělávacích standardů, které školy dodržují.

6 Seznam literatury

- 1) BAREITHER, Christoph, 2023. Museum-AI Assemblages: A Conceptual Framework for Ethnographic and Qualitative Research. In: *AI in Museums* [online]. B.m.: transcript Verlag, s. 99–114 [vid. 2024-07-25]. ISBN 978-3-8394-6710-7. Dostupné z: doi:10.1515/9783839467107-010
- 2) BARNES, Alison a D. Ryan LYNCH, 2012. From the classroom to the museum: understanding faculty-designed assignments in an academic museum. *Museum Management and Curatorship* [online]. **27**(5), 487–503. ISSN 0964-7775. Dostupné z: doi:10.1080/09647775.2012.738134
- 3) Bejby program (od 5 let), 2017. *Muzeum řemesel* [online] [vid. 2024-07-31]. Dostupné z: <https://www.muzeumremesel.cz/cz/node/55>
- 4) BHANDARI, Aparajita a Sara BIMO, 2022. Why's Everyone on TikTok Now? The Algorithmized Self and the Future of Self-Making on Social Media. *Social Media + Society* [online]. **8**(1), 20563051221086241. ISSN 2056-3051. Dostupné z: doi:10.1177/20563051221086241
- 5) Bílkova vila – tematická prohlídka pro školy, 2024. *GHMP* [online] [vid. 2024-07-26]. Dostupné z: <https://www.ghmp.cz/doprovodne-programy/bilkova-vila-tematicka-prohlidka-pro-skoly/>
- 6) BLACK, Graham, 2012. *The Engaging Museum : Developing Museums for Visitor Involvement* [online]. Hoboken: Routledge [vid. 2024-08-01]. ISBN 978-0-415-34556-9. Dostupné z: <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=e000xww&AN=506866&lang=cs&site=ehost-live>
- 7) CAVANAGH, Sean, 2008. Lessons At the Museum. *Education Week*. **27**(41), 20–22. ISSN 02774232.
- 8) Co je inkluze ve škole?, 2022. *NPI ČR* [online] [vid. 2024-07-25]. Dostupné z: <http://www.inkluzevpraxi.cz/apivb/co-je-inkluze>
- 9) COYER, Cassandre, 2020. What if curators were teens? Museums try it. *Christian Science Monitor* [online]. [vid. 2024-07-24]. ISSN 0882-7729. Dostupné z: <https://www.csmonitor.com/The-Culture/Arts/2020/0415/What-if-curators-were-teens-Museums-try-it>

- 10) Čarovná zahrada - české sklo sedmi století, 2024. *Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou* [online] [vid. 2024-07-31]. Dostupné z: <https://www.msb-jablonec.cz/expozice/carovna-zahrada-ceske-sklo-sedmi-stoleti>
- 11) ČESKO, 2024a. § 4 zákona č. 561/2004 Sb. školský zákon - znění od 01.01.2024. *Zákony pro lidi.cz* [online]. [vid. 2024-07-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>
- 12) ČESKO, 2024b. Zákon č. 561/2004 Sb. školský zákon - znění od 01.01.2024. *Zákony pro lidi.cz* [online]. [vid. 2024-07-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>
- 13) Definice muzea, 2022. *ICOM CZECHIA* [online]. [vid. 2024-07-25]. Dostupné z: <https://icom-czech.mini.icom.museum/icom/definice-muzea/>
- 14) Doprovodné programy, 2024. *Google Calendar* [online] [vid. 2024-07-31]. Dostupné z: <https://calendar.google.com/calendar/appointments/schedules/AcZssZ3yeYedoGygT3cKzCuww8bXjf3UC1FhfUOAF-ovx2sbkQzZv5WtVhFAzwBQiLmkMZ-YR3QJX1Zv>
- 15) Educator Workshops, 2024. *Natural History Museum* [online] [vid. 2024-07-25]. Dostupné z: <https://nhm.org/educational-resources/teacher-resources-0/educator-workshops>
- 16) ELLIS, Arthur K. a Carol J. STUEN, 1998. The Interdisciplinary Experience and Preservation of Academic Integrity. In: *The Interdisciplinary Curriculum*. Larchmont, N.Y: Eye on Education, s. 12–13. ISBN 978-1-883001-55-1.
- 17) Formální vzdělávání, 2019. *Český statistický úřad* [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20561193/331313a01.pdf/8999acec-2a60-47e9-9ade-51161603a358?version=1.0>
- 18) FRYČ, Jindřich, Zuzana MATUŠKOVÁ, Pavla KATZOVÁ, Karel KOVÁŘ, Jaromír BERAN, Iveta VALACHOVÁ, Lukáš SEIFERT, Martina BĚT'ÁKOVÁ a Ferdinand HRDLIČKA, 2020. Propojování různých forem vzdělávání. In: *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+*. B.m.: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, s. 40.
- 19) Galerie a já, 2021. *Oblastní galerie Liberec* [online] [vid. 2021-01-11]. Dostupné z: <https://www.ogl.cz/galerie-a-ja-seznamte-se>
- 20) Gallery Spaces, 2024. *Tang Teaching Museum* [online] [vid. 2024-07-31]. Dostupné z: <https://tang.skidmore.edu/about/gallery-spaces>

- 21) GARCIA-MADARIAGA, Jesús, Nuria RECUERO VIRTO, Maria Francisca BLASCO LÓPEZ a Joaquín ALDAS MANZANO, 2019. Optimizing website quality: the case of two superstar museum websites. *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research* [online]. **13**(1), 16-36 [cit. 2021-01-17]. ISSN 1750-6182. Dostupné z: doi:10.1108/IJCTHR-06-2018-0074
- 22) GIANNINI, Tula a Jonathan P. BOWEN, 2019. Transforming Education for Museum Professionals in the Digital Age. *Museums and Digital Culture* [online]. Cham: Springer International Publishing, 2019-05-07, , 457-480 [cit. 2021-01-17]. Springer Series on Cultural Computing. ISBN 978-3-319-97456-9. Dostupné z: doi:10.1007/978-3-319-97457-6_23
- 23) GRENIER, Robin S., 2010. “Now This Is What I Call Learning!” A Case Study of Museum-Initiated Professional Development for Teachers. *Adult Education Quarterly* [online]. **60**(5), 499–516. ISSN 0741-7136. Dostupné z: doi:10.1177/0741713610363018
- 24) HERTZUM, Morten, 2020. *Usability Testing: A Practitioner’s Guide to Evaluating the User Experience* [online]. Cham: Springer International Publishing. Synthesis Lectures on Human-Centered Informatics [vid. 2024-08-09]. ISBN 978-3-031-01099-6. Dostupné z: doi:10.1007/978-3-031-02227-2
- 25) HORAN, Timothy, 2019. The Dynamic Display: Creating Interactive Museum-Style Exhibits in the School Library. *Teacher librarian (Vancouver)*. **43**(3), 30–32. ISSN 1481-1782.
- 26) HUBLOVÁ, Pavlína, 2024. Zážitková pedagogika. *Metodický portál RVP.CZ* [online] [vid. 2024-07-25]. Dostupné z: https://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%C3%BD_lexikon/Z/Z%C3%A1%C5%BEitkov%C3%A1_pedagogika
- 27) CHARR, Manuel, 2020. What makes a good museum website? *MuseumNext* [online]. Whitley Bay [cit. 2021-01-17]. Dostupné z: <https://www.museumnext.com/article/what-makes-a-good-museum-website/>
- 28) CHONG, Cordelia a Diantha SMITH, 2017. Interactive Learning Units on Museum Websites. *Journal of Museum Education* [online]. **42**(2), 169-178 [cit. 2021-01-17]. ISSN 10598650. Dostupné z: doi:10.1080/10598650.2017.1301626

- 29) Jak se liší výsledky vzdělávání napříč republikou – Mapa vzdělávacího ne/úspěchu, 2024. *Mapa vzdělávání* [online] [vid. 2024-08-04]. Dostupné z: <https://www.mapavzdelavani.cz/vzdelavaci-vysledky>
- 30) JONES, Jessimi, 2014. Examining Why: Our Work with Teacher and Schools. *The Journal of Museum Education*. **39**(2), 175–186. ISSN 1059-8650.
- 31) JŮVA, Vladimír, 2014. Základy obecné pedagogiky, vývoj muzejní edukace. In: Jan DOLÁK, Pavel HOLMAN, Lucie JAGOŠOVÁ, Lenka MRÁZOVÁ, Michal ŠERÁK a Petra ŠOBÁŇOVÁ *Základy muzejní pedagogiky*. Brno: Moravské zemské muzeum, Metodické centrum muzejní pedagogiky, s. 7–10. ISBN 978-80-7028-441-4.
- 32) KABASSI, Katerina, 2017. Evaluating websites of museums: State of the art. *Journal of Cultural Heritage* [online]. **24**, 184-196 [cit. 2021-01-17]. ISSN 12962074. Dostupné z: doi:10.1016/j.culher.2016.10.016
- 33) KING, Brad a Barry LORD, ed., 2016. *The Manual of Museum Learning*. Second edition. Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield. ISBN 978-1-4422-5846-4.
- 34) KISIEL, James, 2005. Understanding elementary teacher motivations for science fieldtrips. *Science Education* [online]. **89**(6), 936–955. ISSN 1098-237X. Dostupné z: doi:10.1002/sce.20085
- 35) KISIEL, James F., 2014. Clarifying the complexities of school–museum interactions: Perspectives from two communities. *Journal of Research in Science Teaching* [online]. **51**(3), 342–367. ISSN 0022-4308, 1098-2736. Dostupné z: doi:10.1002/tea.21129
- 36) LEVESQUE, Stephane, 2006. Integrating Museum Education and School History: Illustrations from the RCR Museum and London Museum of Archaeology. *History Education Research Journal* [online]. **6**. Dostupné z: doi:10.18546/HERJ.06.0.07
- 37) LIBERECKÝ KRAJ, 2023. Strategie rozvoje kultury, kulturního dědictví a kulturních a kreativních odvětví Libereckého kraje do roku 2030. *Liberecký kraj* [online]. [vid. 2024-08-04]. Dostupné z: <https://www.kraj-lbc.cz/getFile/case:show/id:470684/2024-02-26%2012:04:27.000000>
- 38) LUKE, Jessica J. a Dale MCCREEDY, 2012. Breaking Down Barriers: Museum as Broker of Home/School Collaboration. *Visitor Studies* [online]. **15**(1), 98–113. ISSN 1064-5578, 1934-7715. Dostupné z: doi:10.1080/10645578.2012.660847
- 39) MOORE, Claire, 2015. Embracing Change: Museum Educators in the Digital Age. *Journal of Museum Education* [online]. **40**(2), 141-146 [cit. 2021-01-17]. ISSN 1059-8650. Dostupné z: doi:10.1179/1059865015Z.000000000090

- 40) MORAIS, Isabel, Manuel CONDADO, Ryan QUINN, Sahil PATEL, Patricia MORREALE, Ed JOHNSTON a Elizabeth HYDE, 2019. Design of a Contextual Digital Wayfinding Environment. *Design, User Experience, and Usability. Application Domains* [online]. Cham: Springer International Publishing, 2019-07-04, 221-232 [cit. 2021-01-17]. Lecture Notes in Computer Science. ISBN 978-3-030-23537-6. Dostupné z: doi:10.1007/978-3-030-23538-3_17
- 41) MUDAMBI, Veer, 2021. Straight out of history. *Worcester Magazine* [online] [vid. 2024-07-25]. Dostupné z: <https://www.worcestermag.com/story/lifestyle/2021/11/04/ecotarium-puts-past-display-worcester-community-curation-exhibit/6192056001/>
- 42) Muzejní edukátor, 2017. *Národní soustava povolání* [online] [vid. 2024-07-25]. Dostupné z: <https://nsp.cz/jednotka-prace/muzejni-edukator>
- 43) Návštěvnické informace, 2024. *Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou* [online] [vid. 2024-07-31]. Dostupné z: <https://www.msb-jablonec.cz/navstevnicke-informace>
- 44) Návštěvnost muzeí a galerií v krajích v roce 2022, 2023. *Statistika kultury České republiky* [online]. [vid. 2024-08-04]. Dostupné z: https://www.statistikakultury.cz/wp-content/uploads/2023/05/Navstevnost_Muzei_2022.pdf
- 45) O nás, 2021. *Muzeum Plasy* [online]. [vid. 2024-07-25]. Dostupné z: <https://www.muzeum-plasy.cz/page-o-nas/>
- 46) O nás, 2024. *Dějepis 21* [online] [vid. 2024-07-25]. Dostupné z: <https://www.dejepis21.cz/o-nas>
- 47) Oblastní galerie Liberec, 2024. *Google Arts and Culture* [online] [vid. 2024-07-20]. Dostupné z: <https://artsandculture.google.com/partner/oblastn%C3%AD-galerie-liberec>
- 48) PALÁN, Zdeněk, 2006. Celoživotní učení. In: Jaroslav KALOUS a Arnošt VESELÝ *Vybrané problémy vzdělávací politiky*. 1. vydání. Praha: Karolinum, s. 25–37. ISBN 978-80-246-1262-1.
- 49) PASTOROVÁ, Markéta, 2014. Běžte všichni do muzea. *Metodický portál: Články* [online] [vid. 2024-07-25]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/18471/BEZTE-VSICHNI-DO-MUZEJA.html>
- 50) PILECKÁ, Věra, 2007. Souvislosti a aspekty vztahu informační a kognitivní vědy. *Člověk* [online]. č. 9. [cit. 2023-06-09]. Dostupné z: <http://clovek.ff.cuni.cz/view.php?cisloclanku=2008121602>

- 51) Pro školy, 2024. *Oblastní galerie Liberec* [online] [vid. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://www.ogl.cz/nabidka/vzdelavaci>
- 52) REISSMAN, Rose Cherie, 2008. „Museum in School": Redesigning a Classic Classroom Project through Technology. *Language Arts Journal of Michigan* [online]. **23**(2) [vid. 2024-07-24]. ISSN 2168-149X. Dostupné z: doi:10.9707/2168-149X.1126
- 53) RIDING, Deborah, Catherine TALBOT-LANDERS, Nichola GRIMSHAW a Helen O'KEEFFE, 2019. Developing Place-Based Pedagogies to Challenge Institutional Authority. *International Journal of Art & Design Education* [online]. **38**(4), 927–942. ISSN 14768062. Dostupné z: doi:10.1111/jade.12282
- 54) Rodiny s dětmi, 2024. *Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou* [online] [vid. 2024-07-31]. Dostupné z: <https://www.msb-jablonec.cz/muzeum-detem/rodiny-s-detmi?>
- 55) ROSA, Christine, 2015. Preserving New Media: Educating Public Audiences through Museum Websites. *Art Documentation: Journal of the Art Libraries Society of North America* [online]. **34**(1), 181-191 [cit. 2021-01-17]. ISSN 0730-7187. Dostupné z: doi:10.1086/680572
- 56) SANDELL, Richard a Eithne NIGHTINGALE, ed., 2012. *Museums, equality, and social justice*. Abingdon, Oxon ; New York: Routledge. Museum meanings. ISBN 978-0-415-50468-3.
- 57) SCANLAN, Laura Wolff, 2000. Kids as Curators. *Humanities*. **21**(5), 8. ISSN 00187526.
- 58) SIMON, Nina, 2010. Principles of Participation. In: *The participatory museum* [online]. Santa Cruz: Museum 2.0. ISBN 978-0-615-34650-2. Dostupné z: <https://participatorymuseum.org/chapter1/>
- 59) SMOLÍKOVÁ, Kateřina, 2021. Vzdělávací obsah ve školním vzdělávacím programu. In: *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (úplné znění k 1. září 2021)*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, s. 30.
- 60) Stories of 2020—A Digital Storytelling Initiative, 2024. *National Museum of American History* [online] [vid. 2024-07-25]. Dostupné z: <https://americanhistory.si.edu/press/fact-sheets/stories-2020-digital-storytelling-initiative>
- 61) Strategie celoživotního učení ČR, 2024. *MŠMT ČR* [online] [vid. 2024-07-25]. Dostupné z: <https://msmt.gov.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr>

- 62) ŠKACHOVÁ, Petra, 2021. *Když se řekne: antisemitika: Workshop pro učitele k výstavě Obrazy zášti*. Dostupné z:
https://www.ogl.cz/attachments/files/ActivityOfferFileScheme/WORKSHOP_KDYZ_SE_REKNE_1.pdf?v51
- 63) Školy a skupiny, 2024. *Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou* [online] [vid. 2024-07-31]. Dostupné z: <https://www.msb-jablonec.cz/muzeum-detem/skoly-a-skupiny>
- 64) Tajemství muzea, 2024. *Národní muzeum* [online] [vid. 2024-07-26]. Dostupné z: <https://www.nm.cz/program/pro-skoly/tajemstvi-muzea>
- 65) TALLON, Loïc a Kevin WALKER, ed., 2008. *Digital technologies and the museum experience: handheld guides and other media*. Lanham, Md.: AltaMira Press. Museum studies technologie. ISBN 978-0-7591-1119-6.
- 66) Úvod, 2024. *Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou* [online] [vid. 2024-07-31]. Dostupné z: <https://www.msb-jablonec.cz/>
- 67) Úvodní stránka, 2024. *Oblastní galerie Liberec* [online] [vid. 2024-07-31]. Dostupné z: <https://www.ogl.cz/>
- 68) Velikonoční mecheche, 2024. *Oblastní galerie Liberec* [online] [vid. 2024-07-31]. Dostupné z: <https://www.ogl.cz/velikonocni-mecheche>
- 69) Virtuální muzeum, 2024. *Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou* [online] [vid. 2024-07-31]. Dostupné z: <https://www.msb-jablonec.cz/virtualni-muzeum>
- 70) Vzdělávací neúspěšnost (expertní pásma, 2023) po ORP, 2024. *DataPAQ — Prohlížečka regionálních dat* [online] [vid. 2024-08-04]. Dostupné z: https://www.datapaq.cz/?v1=vzdel_neuspesnost&v1p=2023&v1t=pasma&ft=kraj
- 71) Workshop Tvořivá školka – RVP v praxi, 2024. *Muzeum Říčany* [online]. [vid. 2024-07-31]. Dostupné z: <https://muzeumricany.cz/pro-skoly/workshopy-a-podpora-ucitelu/workshop-tvoriva-skolka-rvp-v-praxi/>
- 72) ZASTUPITELSTVO LIBERECKÉHO KRAJE, 2022. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Libereckého kraje na období 2020–2024. *Edu.cz* [online]. [vid. 2024-08-04]. Dostupné z: https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2021/02/DZ_Liberecky_kraj-2020-2024.pdf

7 Seznam obrázků

Obr. 1 - Příklad napojení na RVP u programu pro MŠ (Workshop Tvořivá školka – RVP v praxi, 2024)	19
Obr. 2 – Příklad návaznosti „Bejby programu“ Muzea řemesel na RVP (Bejby program (od 5 let), 2017)	20
Obr. 3 – Představení „TH338 Black Theatre“ využívající sbírku a prostory muzea (Gallery Spaces, 2024)	21
Obr. 4 – Výuka hodiny matematiky v Tate Liverpool (Riding et al., 2019).....	23
Obr. 5 – Žactvo pracující na projektu <i>Tajemství muzea</i> (Tajemství muzea, 2024).....	24
Obr. 6 – Studentstvo na tematické přednášce v Bílkově vile (Bílkova vila – tematická prohlídka pro školy, 2024)	26
Obr. 7 – Jason Smith, jeden ze šesti náctiletých kurátorů <i>Black Histories, Black Futures</i> (Coyer, 2020)	28
Obr. 8 – Obálka příručky Museum of Ontario Archeology, zachycující jeden z edukačních programů (Levesque, 2006)	29
Obr. 9 – Vývoj vzdělanostní struktury v Libereckém kraji – zdroj dat: ČSÚ (Zastupitelstvo Libereckého kraje, 2022).....	38
Obr. 10 – Mapa vzdělávací neúspěšnosti v mikroregionech (Vzdělávací neúspěšnost (expertní pásma, 2023) po ORP, 2024)	39
Obr. 11 – Přehled návštěvnosti muzeí a galerií v Libereckém kraji (Návštěvnost muzeí a galerií v krajích v roce 2022, 2023)	40
Obr. 12 – Úvodní webová stránka Oblastní galerie Liberec (Úvodní stránka, 2024).....	41
Obr. 13 – Logo Oblastní galerie Liberec v roce 2024 (Úvodní stránka, 2024)	41
Obr. 14 – Menu na webových stránkách OGL (Úvodní stránka, 2024)	42
Obr. 15 – Rezervační systém OGL (Doprovodné programy, 2024)	43
Obr. 16 – Nabídka programů a akcí pro školy na webových stránkách OGL (Pro školy, 2024)	44
Obr. 17 – Kompletní webová stránka akce OGL <i>Velikonoční mecheche</i> pro školy (Velikonoční mecheche, 2024)	45
Obr. 18 – Virtuální sbírka OGL na platformě Google Arts & Culture (Oblastní galerie Liberec, 2024)	46
Obr. 19 – Úvodní stránka Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou (Úvod, 2024).....	47
Obr. 20 – Logo Muzea skla a bižuterie v roce 2024 (Úvod, 2024).....	47

Obr. 21 – Kompletní stránka <i>Návštěvnické informace</i> Muzea skla a bižuterie (Návštěvnické informace, 2024)	49
Obr. 22 – Stránka akce <i>Čarovná zahrada – české sklo sedmi století</i> Muzea skla a bižuterie (Čarovná zahrada - české sklo sedmi století, 2024)	51
Obr. 23 – Stránka pro školy na webu Muzea skla a bižuterie (Školy a skupiny, 2024)	52
Obr. 24 - Informace o akci <i>Muzejníček</i> pro školy v katalogu muzejních programů (Školy a skupiny, 2024)	53
Obr. 25 – Formulář pro přihlášení se na školní akci Muzea skla a bižuterie (Školy a skupiny, 2024).....	54
Obr. 26 – Online dostupné aktivity a materiály Muzea skla a bižuterie (Rodiny s dětmi, 2024)	55
Obr. 27 – Nabídka Virtuálního muzea na stránkách Muzea skla a bižuterie (Virtuální muzeum, 2024).....	56
Obr. 28 – Obrázek akce <i>Galerie a já, seznamte se...</i> použitý v dotazníku (Galerie a já, 2021)	60

8 Přílohy

Příloha 1: Dotazník *Zjištění uživatelských potřeb učitelů navštěvujících muzejní weby*, který vyplňovali respondenti výzkumu.png

Příloha 2: Celkové znění průvodního e-mailu, který obdrželi dotazovaní s odkazem na dotazník

Dobrý den.

Jmenuji se Mikuláš Holý a v rámci své bakalářské práce Zjištění uživatelských potřeb učitelů navštěvujících muzejní weby na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy provádím průzkum toho, jakým způsobem spolupracují muzea a školy.

Rád bych se Vás zeptal na pár otázek týkajících se Vaší osobní zkušenosti v této oblasti. Jedná se o krátký elektronický dotazník, jehož vyplnění nezabere víc než 5 minut.

Pokračujte prosím kliknutím na následující odkaz:

<https://forms.gle/upJk9xKxDB6Q5nBG9>

Anonymní výsledky dotazníku bych použil ve své práci.

Děkuji Vám za Váš čas a pomoc při zlepšování služeb muzeí.

S pozdravem

Mikuláš Holý